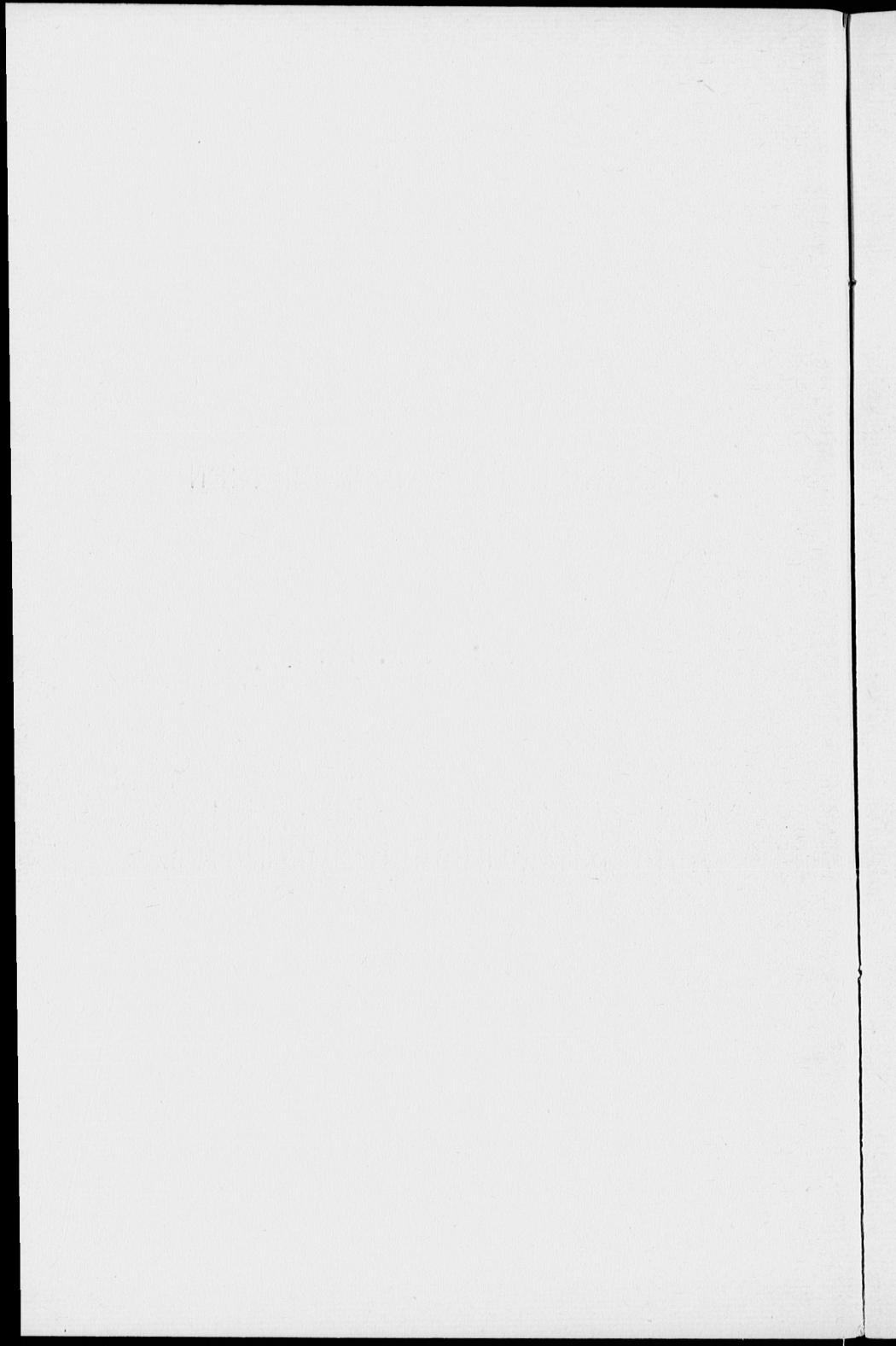

Br. 1884 IV. 26.

De Deputatie der Zuid Afrikaansche Republiek is naar Nederland gekomen ten einde aldaar de algemeene medewerking interoeopen, om het der Republiek mogelijk te maken tot krachtige economische ontwikkeling te geraken.

De Republiek heeft hare onafhankelijkheid heroverd en zij heeft de niet goedgezinden onder de inlandsche bevolking thans tot volkomen onderwerping gebracht. Een nieuw tijdperk harer geschiedenis treedt zij nu in. Volk en regeering vertrouwen, dat dit een tijdperk zal zijn van vreedzame ontwikkeling. Worden zij hierin niet al te zeer teleurgesteld, de groote natuurlijke rijkdommen van het land zullen in korten tijd de Republiek in een geheel anderen toestand brengen dan waarin zij heden nog verkeert. De Deputatie, in naam der bevolking, zich tot hare stamverwanten in Nederland wendende met het verzoek, om haar de behulpzame hand te bieden ter verovering der gewenschte stelling, weet dat zij zich richt tot dezulken, die het der Republiek gaarne gunnen dit doel te bereiken.

De Deputatie ontveinst zich daarbij echter niet, dat wat zij vraagt van te groote beteekenis is, dan dat zij de vervulling harer wenschen zou kunnen verwachten uitsluitend op grond van dat gevoelen van algemeen welwillen en sympathie, waarop zij in de eerste plaats een beroep doet. Die gevoelens zullen zeker, immers zij meent dit te mogen vertrouwen, vele beurzen doen openen om de Republiek te

helpen. Maar het is niet te verwachten, dat op dezen grondslag alleen haar al de medewerking verleend worde, die de Republiek noodig heeft. Voor een deel, voor het grooter deel, zal ongetwijfeld deze medewerking ook zijn grondslag moeten vinden in het bewustzijn, dat den geldgever voldoende zekerheid wordt aangeboden voor de gelden, die van hem gevraagd worden.

Eenerzijds nu wordt die zekerheid den geldgever gegeven door de voorwaarden, waarop hij uitgenoodigd wordt zijn kapitaal ten bate der Republiek beschikbaar te stellen. Hetgeen deze vóór alles behoeft is een spoorweg, die haar grondgebied in onmiddellijke verbinding brengt met de zee kust en dat wel, om verschillende redenen, bepaald aan de Delagoa baai, trouwens de kortste en meest direkte verbinding. Welnu voor dien spoorweg wordt concessie gegeven aan eene daartoe in Nederland op te richten maatschappij. De geldgever, het voor den spoorweg benoodigde kapitaal bijeenbrengende, verkrijgt dientengevolge den meest mogelijken waarborg, dat het geld alleen tot het bestemde doel zal aangewend worden. Voorts zijn de voorwaarden, waarop de concessie verleend wordt, in overleg met de Commissie, die in deze aangelegenheid de Deputatie ter zijde heeft gestaan, zoodanig geregeld dat zooveel doenlijk een behoorlijk rendement van den spoorweg verzekerd is.

Uit den aard der zaak moest echter dit rendement, althans voor het grooter deel, door de Republiek gegarandeerd worden. En op de Deputatie rust nu de plichtaantoonen dat, anderzijds, ook deze garantie hare reële waarde heeft.

Om dat te doen wenscht de Deputatie een korte uiteenzetting te geven van de financieele hulpbronnen der Republiek. Zij vertrouwt daardoor de overtuiging te zullen schenken, dat thans reeds de Staat niet van middelen onthloot is. Maar vooral zal het door deze uiteenzetting van den stand van zaken duidelijk worden, hoe juist door

het tot stand komen van dezen spoorweg - en volgens het thans vastgestelde plan wordt men hieromtrent tegen teleurstellingen gevrijwaard - directelijk en indirectelijk aan den Staat zooveel voordeel wordt aangebracht, dat nakoming der verplichtingen, die nu aanvaard worden, zeer gemakkelijk zal zijn.

Als inleiding tot deze mededeelingen is het wel het doelmatigst in de eerste plaats te verwijzen naar de volledige Begrooting, zoo als die voor 1883 werd opgemaakt. Men vindt die hierachter als Bijlage A. Voorts gaat als Bijlage B. daarnevens een staat, vermeldende de uitkomst van den dienst van 1883 in vergelijking met de Begrootings cijfers en met de uitkomst van den dienst van 1882. Tusschen de begrootings-posten in bijlage A. en bijlage B. zal men enkele kleine verschillen opmerken, voortspruitende uit wijzigingen na de oorspronkelijke opmaking aangebracht. Alle cijfers zijn aan de officieele stukken ontleend.

Bij inzage van de genoemde stukken zal men dadelijk getroffen worden door het groote verschil tusschen de uitkomst van den dienst van 1883 en de begrootings-cijfers. Niets is beter geschikt om den tegenwoordigen stand van zaken te doen kennen, dan juist de bespreking van helgeen tot dit verschil aanleiding heeft gegeven.

Bij de oorspronkelijke Begrooting waren geraamd:

De Uitgaven op	£ 362.092
» Ontvangsten op	» 312.442
Nadeelig verschil	£ 49.650
waartegen over stond Batig saldo der Schatkist op 31 December 1882	» 20.624
Vermoedelijk tekort op 31 December 1883	£ 29.026

Volgens hetgeen nu omtrent de uitkomst wordt opgegeven hebben bedragen:

De werkelijke uitgaven	£ 217.116
<i>Transporteere</i> £	217.116

Transport £ 217.116

De werkelijke ontvangsten	»	188.533
Nadeelig verschil	£	28.583
af Batig Saldo van 31 December 1882 . . .	»	20.624
blijft Nadeelig Saldo 31 December 1883 . .	£	7.959

Maar op de begrooting komen voor tweeërlei posten: Gewone en Buitengewone ontvangsten en uitgaven, waartusschen wel onderscheiden moet worden en in de Begrooting en in de rekening betreffende de uitkomsten; en bovendien komt in laatstgenoemde rekening nog een derde soort posten van ontvangsten en uitgaven voor die geheel op zich zelf staan, die namelijk kasposten zijn, betrekking hebbende op de vlottende schuld of wel op uitgaven waarvan nog verrekening plaats moet vinden. Een en ander moet in aanmerking genomen worden tot toelichting van den eigenlijken stand van zaken.

Als buitengewone-uitgave-post vindt men op de Begrooting onder het hoofd »Speciale uitgaven» het volgende:

Onkosten v. voorl. opmeting van Spoorweg		
en wagenweg.	£	1.104
Terugbetaling en onkosten in verband met		
den jongsten oorlog.	»	4.914
Aankoop aandeelen in een kruidfabriek. . .	»	3.800
en Betalingen voor onbetaalde rekeningen		
van het vorig jaar	»	624
alsmede		
Onkosten Mampoer en Mapoch expeditie . .	»	175.000
te zamen.	£	185.442

of, als in de gewijzigde Begrooting de post is opgevoerd £ 185.318

In de rekening der verrichte uitgaven is hiertegen slechts uitgetrokken een bedrag van £ 56.954.

Op de Begrooting vindt men onder de ontvangsten eveneens »Speciale ontvangsten» tot een totaal bedrag van £ 14.805. Volgens de oorspronkelijke Begrooting is de specificatie van dezen post als volgt:

Rechten op Consessien.	£ 10.000
Verbanden verschuldigd aan Weesheer.	» 2 106
Balans van kosten, Gatsisibi opgelegd	» 2.165
Balans van Delgingsfonds	» 534
te zamen	<u>£ 14.805</u>

De eerste dezer posten behoort onder de gewone ontvangsten, gelijk nader duidelijk zal worden gemaakt. Maar de drie laatste posten zijn buitengewone ontvangsten. Nu komt echter op de rekening van werkelijke ontvangsten deze gezamenlijke post tot een bedrag van £ 26.312 voor en dat wel zonder specificatie. Voorzichtigheidshalve worde daarvan alleen £ 10.000 onder de gewone ontvangsten opgenomen.

Verdere ontvangst-posten, die niet onder de gewone ontvangsten van het dienstjaar gerekend kunnen worden, zijn de volgende:

	Bedrag op de Begrooting	Bedrag onder de werk. ontv.
1. Achterstallige belastingen:		
Recognitiepenningen	£ 38.094	£ 6.359
Hoofdbelasting	» 3.321	» 579
Spoorwegbelasting	» 28.197	» 5.929
Wegbelasting	» 1.542	» 384
Verkoop Ammunitie.	» 4.000	» 1.886
Diverse ontv. en terugontv. gelden	» 250	» 665
Verkoop Gouv's eigendommen.	» 4.840	» 1.810
Te zamen.	<u>£ 80.244</u>	<u>£ 17.612</u>

De bedoelde kas-posten zijn, onder de uitgaven:

Weggetrokken deposita	£ 5.403
Voorschotten gemaakt	» 27.369
Te zamen.	<u>£ 32.772</u>

onder de ontvangsten:

Deposita	£ 8,152
Terug ontvangen voorschotten	» 10.745
Te zamen	<u>£ 18.897</u>

De gezamenlijke verdeling is dus de volgende:

U I T G A V E N.

	Begrooting bedrag volgens staat B.	Werkelijk verricht.
Totaal	£ 363.816	£ 217.116
waarvan:		
Buitengewoon	» 185.318	£ 56.954
Kasposten	<u> </u>	<u>» 32.772 » 89.726</u>
blijft gewone Uitgaven .	£ 178.498	£ 127.390

O N T V A N G S T E N.

	Begrooting bedrag volgens staat B.	Werkelijk Ontvangen.
Totaal	£ 312.065	£ 188.533
waarvan:		
Buitengewoon £ 4.805		£ 16.312
» » 80,244 » 85.049		» 17.612
Kasposten. <u> </u>	<u> </u>	<u>» 18.897 » 52.821</u>
blijft gewone Ontvangsten	£ 227.016	£ 135.712

Volgens deze opgaven zou dus de werkelijke uitkomst van den Gewonen dienst zijn geweest.

Ontvangsten £ 135,712

Uitgaven » 127.390

aantoonende Batig Saldo. . . . £ 8.322

terwijl van gewonen en buitengewonen dienst en kas-posten, en daarbij opnemende het voordeelig kas-saldo van 31 December 1882, het totaal kas-resultaat per 31 December 1883 was, als hiervoor gezegd, een nadeelig saldo van £ 7.959. In dit kas-tekort is voorzien door tijdelijke geldopneming bij de Standard-Bank of South-Africa.

Met de vermelding van deze posten is echter de omschrijving van den tegenwoordigen toestand niet ten einde.

Als reeds opgemerkt, is tegen den uitgetrokken post van £ 185.318 voor speciale uitgaven in 1883 slechts £ 56.954 werkelijk uitgegeven. Ten deele is deze vermindering veroorzaakt door reële besparing op de raming. De Mampoen en Mapoch expeditie heeft namelijk eene aanzienlijk lagere som vereischt dan daarvoor op de Begroting was gebracht. Maar voor een deel staan tegenover dit verschil toch ook betalingen, die wel uitgesteld, echter niet vermeden konden worden.

Voorts is almede het verschil van £ 51.108 tusschen werkelijke uitgaven en raming der gewone uitgaven — men zie dienaangaande gespecificeerde vergelijking in Bijlage C — hoofdzakelijk verkregen door reële bezuinigingen. Zoo kon ook in deze rekening op den voor het krijgswezen uitgetrokken post eene aanmerkelijke som bespaard werden. Andere uitgaven konden vermeden worden — althans voorschotten — aldus onder het hoofd »Telegrafie» die voor eene voorgenomen uitbreiding der lijn; onder het hoofd »Publieke Werken» inzonderheid de voor nieuwe gebouwen uitgetrokken sommen. Maar van enkele andere uitgaven heeft alleen maar nog geene verrekening plaats gevonden, ofschoon toch ten deele weder wel de feitelijke betaling, of betaling op rekening daarvan, aanvankelijk geboekt als »gemaakte voorschotten».

Het voordeelig saldo tusschen gewone ontvangsten en uitgaven betreffende den dienst van 1883 zal, bij volledige vereffening van dezen, mogelijk grootendeels verdwijnen, zoo al niet voor een klein nadeelig saldo plaats maken, althans inbegrepen de post van terugbetaling van schuld, die onder gewone uitgaven is opgenomen, hetgeen intusschen niet over het hoofd moet worden gezien. En in ieder geval was er op 31 December niet een nadeelig kas-saldo van slechts £ 7959, maar in werkelijkheid een achterstand van eenigermate grooter bedrag. Daar komt nog bij, dat de verdeling

van inkomsten en uitgaven over den loop van het jaar het wenschelijk maakt eenig kapitaal ten behoeve der administratie beschikbaar te hebben. Het is onmiskenbaar, dat dientengevolge eenige buitengewone kas-versterking thans raadzaam geacht moet worden. Want tegen een en ander staat ook wel een achterstand in het voordeel der schatkist, namelijk het onaangezuiverd bedrag der achterstallige belastingen, zijnde p. m. £ 58.000, nog buiten hetgeen hierbij komt op rekening van 1883; maar op onmiddellijk inkomen hiervan kan niet gerekend worden.

Edoch, door het vastgestelde betreffende de voorwaarden waarop het waarborgfonds der spoorweg-maatschappij in de schatkist zal worden gestort, wordt alle moeilijkheid in deze ten eenenmale ondervangen. En aan de geldgevers wordt daarentegen zekerheid gegeven, doordat vaste goederen verbonden zullen worden ter verzekering der nakoming van de gouvernementen verplichtingen in deze.

Voor alles moet nu verklaard worden hoe het is, dat de ontvangsten — Gewone en Buitengewone — zoo ver beneden de raming zijn gebleven. Van zelf wordt dan ook de bestaande achterstand op belastingen van vorige jaren besproken.

De posten, die hierbij voornamelijk de aandacht vereischen, zijn de volgende:

DIENST 1883 (*).		
	Begrooting.	Werkelijke Ontvangst
Invoerrechten	£ 40.000.	£ 36.040.
Heerenrechten	» 30.000.	» 20.011.
Zegelrechten	» 15.000.	» 11.854.
Recognitiegelden	» 15.038.	» 5.382.
Hoofdbelasting	» 2.214.	» 569.
Spoorwegbelasting	» 14.460.	» 5.286.
Wegbelasting	» 2.000.	» 1.042.
Hutbelasting	» 75.000.	» 25.671.

(*) Eene volledige vergelijking van de ontvangsten in 1883 volgens Begrooting en als werkelijk ingekomen, vindt men in Bijlage D.

ACHTERSTALLIGE BELASTINGEN.

	Op de Begrooting opgevoerd het volle bedrag.	in 1883 op r/ingekomen.
Recognitiegelden	£ 38.094.	£ 6.359.
Hoofdbelasting.	» 3.321.	» 579.
Spoorwegbelasting	» 28.197.	» 5.929.
Wegbelasting	» 1.542.	» 584.

De oorzaak van de onvoldoende opbrengst der belastingen in 1883 (gelijk ook reeds in 1882) en van den vroegeren achterstand is geen andere dan de oorlogstoestand, waarin ruim twee jaar lang — tot het midden van 1883 — het land heeft verkeerd. Nauw had in 1881 de Republiek hare onafhankelijkheid herwonnen, of het bleek dat, als direct of indirect gevolg van de Engelsche overheersching, zich onder een deel der Inlandsche bevolking een geest van verzet tegen de herstelde Regeering der Zuid-Afrikaansche Republiek openbaarde. Herhaaldelijk moesten dientengevolge reeds in 1881 en de eerste helft van 1882 de boeren naar het leger gekommandeerd worden. En eindelijk moest in de tweede helft van 1882 de Mampoer en Mapoch-expeditie ondernomen worden, die negen maanden lang het land bezig hield. Maar het einde van deze is dan ook geweest, dat de ontevreden voor goed tot onderwerping zijn gebracht, met de overwinning van den Mapochstam het kwaad tot op den wortel uitgeroeid zijnde. Van dezen stam was namelijk alle verzet uitgegaan, en in de moeilijk genaakbare spelonken van de bergstreek waar die verblijf hield, vonden de niet goedgezinden steeds een veilig toevluchtsoord. Daarom was er der Regeering zooveel aan gelegen dien stam ten onder te brengen en getroostte men zich ten slotte daartoe de gezegde langdurige en zeer moeilijke en kostbare expeditie. Het volkomen welslagen derzelve beloonde de moeite en opofferingen echter geheel.

In de Staats-begrooting van uitgaven vindt men intusschen

slechts voor het kleinste deel de sporen der lasten, die zulke expedities, vooral eene expeditie zoo belangrijk als die tegen Mampoer en Mapoch, aan de bevolking veroorzaken. In de Zuid-Afrikaansche Republiek is geen staand leger, maar voor den oorlog moeten alle burgers persoonlijk opkomen voor zooveel als dit vereischt wordt. En nog niet alleen is het de persoonlijke dienst waartoe zij dan geroepen worden, maar ook tot zakelijke dienstbetooning is dan een ieder verplicht naar zijn vermogen bij te dragen. Wapenen en Ammunitie, Paarden, Trek- en Slachtvee en allerlei levensmiddelen moeten in ruime mate in natura worden opgebracht. Bedenkt men nu hierbij, hoe inzonderheid het landbouw-bedrijf dan tijdelijk schade lijdt door het te velde trekken van zoovelen, dan zal men begrijpen, dat bij zulk een stand van zaken de indirecte belastingen voor een wijle niet hun gewone opbrengst vertoonen en voor de directe belastingen menigvuldig uitstel van betaling verleend moet worden.

Het tekort 1° onder de hoofden: Invoerrechten, Heerenrechten (d. i. mutatierechten bij transport van vaste goederen) en Zegelrechten; 2°. onder de hoofden: Recognitiegelden, Hoofdbelasting, Spoorwegbelasting en Wegbelasting, de directe belastingen op den grond en op de personen rustende, wordt alzoo verklaard. En dat onder zulke omstandigheden de aanzuivering van vroegere achterstanden ook niet vorderde, behoeft geen betoog.

Maar ook de onvoldoende opbrengst van de Hutbelasting is een gevolg van de vermelde expeditiën. Dit is de belasting die door de Naturellen opgebracht moet worden.

De invoering der belasting in dezen vorm is echter van recenten datum en de aanslagen der belastingschuldigen zijn nog slechts ten deele geregeld. De organisatie is opgedragen aan den heer JOUBERT, den Superintendent der Naturellen. Maar deze is tevens Kommandant-Generaal

van het leger te velde en in deze betrekking leidde hij de Mampoer en Mapoeh expeditie. Dientengevolge moest de belasting-organisatie noodwendig blijven wachten, te meer nog daar ook de Kommissarissen der naturellen onder den Superintendent werkzaam, veeltijds met hem te velde waren. Bovendien nog achtte de Regeering het ook verkieslijk de belasting-organisatie te laten rusten, zoolang de niet goedgezinden onder de naturellen niet tot onderwerping waren gebracht, te meer daar velen nu telkens geroepen werden tot allerlei dienstprestatieën bij het leger. Dat bij dezen stand van zaken de Hut-belasting nog ruim £ 25000 inbracht, is zelfs een opmerkelijk gunstig verschijnsel. Het is een bewijs van de zeer goede gezindheid van de meerderheid der naturellen-bevolking. Feitelijk werd deze som voor een goed deel bij de schatkist ingebracht, zonder dat eenige aansporing daartoe had plaats gevonden. Zoodra dan ook de organisatie der belasting — de regeling namelijk van de aanslagen — met kracht zal worden doorgevoerd, zal de opbrengst ongetwijfeld aan de verwachting beantwoorden. Alleen maar kon niet onmiddellijk na den afloop der Mampoer en Mampoch-expeditie dit werk weder opgevat worden, daar den heer JOUBERT als Kommandant-Generaal van het leger nog veel administratief werk te doen bleef in verband met de regeling der oorlogs-lasten, en later hij als Vice-President den President moest vervangen bij diens reis naar Europa. Het is om deze redenen dat in 1883 de opbrengst van de Hut-belasting nog volstrekt niet heeft kunnen beantwoorden aan den begrotingspost, maar er is geen enkele reden om dienaangaande niet eerlang een geheel andere uitkomst te verwachten.

Dit een en ander moge strekken om den tegenwoordigen stand van zaken duidelijk te maken. Ten slotte moge er op gewezen worden hoe betrekkelijk zeer gunstig eigenlijk de toestand van de Zuid-Afrikaansche Republiek is na den zoo

langdurigen en moeilijken binnenlandschen oorlog, dien zij heeft moeten voeren. De opbrengst der belastingen werd gehalveerd, terwijl de uitgaven op eene geheel buitengewone hoogte moesten opgevoerd worden, en toch ten slotte hoogstens voor enkele duizende ponden te kort op den dienst der schatkist, en met een tijdelijk voorschot van een £ 30.000 ook al de indirecte en tijdelijke financiële naweeën uit den weg geruimd.

Men vergelijke dit eindresultaat eens met hetgeen in de naburige staten voorviel; men moet dan getroffen worden door de veerkracht der Zuid-Afrikaansche Republiek en zal moeten erkennen, dat hier eene krachtige volksorganisatie gevonden wordt, die de schoonste vruchten belooft voor de toekomst.

Andermaal worde nu echter de begrooting geraadpleegd en moge eene toelichting volgen der daarop voorkomende verschillende posten, opdat men zich ten opzichte der blijvende betekenis van dezen een nader denkbeeld moge vormen.

Men vindt onder de ontvangsten:

1°. *Invoerrechten.*

Een Invoerrecht van 5 pCt ad Valorem wordt geheven van alle koopmansgoederen. En bovendien worden enkele advalorem en specifieke rechten geheven van een bepaald aantal bijzonder aangewezen artikelen. In hoofdzaak zijn dit eigenlijk rechten, waardoor bescherming en bevordering der binnenlandsche productie van dezelfde artikelen bedoeld wordt.

De tegenwoordige wetgeving op de Invoerrechten dagteekent van de herwonnen onafhankelijkheid der Republiek. Vóór de annexatie bestond eene andere regeling, waaraan ook het Eng. Bestuur zich hield.

Toen werd geheven $1\frac{1}{2}$ pCt ad Valorem van Huisraad en verschillende andere artikelen, en een vast recht van 35 Sh. per 1000 Pd. gewicht van alle waren, een en ander

indien ingevoerd door handelaren en magazijnhouders ter verkoop; terwijl alle invoer voor eigen gebruik vrij was.

Onder dat tarief werd geïnd:

in 1880 £ 20.306

» 1881 (oorlogsjaar)

Eng. regeering » 2,455

Boer. regeering » 3,899

» 1882 volgens het nieuwe tarief » 35,271

Voor 1883 werd de opbrengst geraamd op £ 40.000 en heeft die bedragen £ 36.040.

En onder het vroegere régime en onder het tegenwoordige worden echter door de invoerrechten volstrekt niet alle invoeren getroffen. In Juli 1883 heeft eene Staatscommissie zich bezig gehouden met een ernstig onderzoek naar den stand van zaken dienaangaande.

Het bleek haar uit de maandstaten van den Inspecteur-Generaal van invoerrechten dat van 1 Juli 1882 – 30 April 1883 voor het recht van 5 pCt. betaald was £ 16.641, vertegenwoordigende aldus eene waarde aan koopmansgoederen van £ 332 828. Bovendien hadden de speciale rechten ingebracht £ 9.431. Volgens deze cijfers zouden voor 12/m. de invoerrechten t. z. hebben moeten opbrengen £ 29.872 en zou de waarde der ingevoerde goederen in 12/m. bedragen hebben £ 399,394. Klaarblijkelijk was deze opbrengst beneden het bedrag waarop die had moeten stijgen bij het nieuwe tarief, en was dientengevolge het aangewezen bedrag van algemeene invoeren dan ook minder dan uit de ingekomen invoerrechten had moeten blijken. De oorzaak lag vermoedelijk in de eerste en tijdelijke gevolgen der tariefsverandering, die eerst den 17^{den} Augustus 1882 volledig haar beslag had gekregen, gelijk dan ook het totaal bedrag der in 1883 geïnde invoerrechten tot ruim £ 36.000 is gestegen.

Maar bovendien moet ongetwijfeld een aanzienlijk bedrag der

Invoeren aan de betaling van alle rechten ontsnappen. Men schat dat de jaarlijksche invoeren in de Republiek tegenwoordig eene waarde van ongeveer £ 1.000.000 vertegenwoordigen.

Tot deze begrooting kwam in 1880 de Kamer van Koophandel te Pretoria. De Engelsche Regeering liet omtrent een aantal zaken onderzoek instellen; aldus ook omtrent het totaal bedrag der invoeren, waarmede gezegde Kamer van Koophandel zich bezig hield. Aan alle handelaren en magazijnhouders werden te dien einde circulaires gezonden, een aantal vraagpunten inhoudende. En alhoewel daarop de antwoorden zeer gebrekkig inkwamen, zoo meende de Kamer toch als resultaat harer onderzoekingen te mogen aannemen, dat alleen voor het distrikt Pretoria de invoeren op £ 250.000 aangenomen moesten worden, terwijl deze tot de algemeene invoeren zouden staan als 1 : 4 en mogelijk zelfs als 1 : 5. Een bedrag van £ 1.000.000 voor het totaal der invoeren werd in ieder geval niet te hoog geacht.

De genoemde Staats-Commissie sprak als hare meening uit, dat ook thans nog dit als het normaal-cijfer van Invoeren aangenomen mag worden, en de Volksraad, die, samengesteld uit vertegenwoordigers van alle deelen des lands, de zaak zeer goed beoordeelen kan, vereenigde zich ten volle met deze meening. Opgemerkt worde dienaangaande nog, dat de benoodigdheden voor de Britsche Troepen in 1880 grootendeels door het commissariaat werden ingevoerd en alzoo destijds buiten de berekening bleven. En al zal destijds de binnenlandsche consumtie toch ook tengevolge der Engelsche bezetting eenige vermeerdering hebben ondergaan, daarentegen vond sedert gestadige toeneming der bevolking plaats en is in de laatste jaren de Kaffer-handel sterk toegenomen.

De oorzaak der volkomen onvoldoende opbrengst van de

invoer-rechten tegenover den werkelijken totaal invoer is gelegen :

- 1° in de onvolkomenheid van het stelsel van invordering ;
- 2° in de moeilijkheid van het terrein met open wegen langs wijduitgestrekte grenzen.

Genoemde Commissie deed ten slotte haar Verslag over het ingestelde onderzoek gepaard gaan met eenige voorstellen ter verbetering van den tegenwoordigen stand van zaken, welke voorstellen vermoedelijk dit jaar bij den Volksraad in behandeling zullen komen.

Radikale verbetering der zaak is echter slechts te verwachten van het tot stand komen van spoorwegverbinding. Alsdan zullen genoegzaam alle invoeren langs den spoorweg geschieden en dientengevolge den fiscus niet meer ontsnappen. Geen gevaar bestaat er ook, dat ter ontduiking van de betaling van Invoer- of Spoorwegrechten men den spoorweg zou laten liggen en langs de thans bestaande wegen den invoer zou blijven richten, daar door gebruikmaking van den spoorweg aanmerkelijk meer vracht uitgespaard zal worden dan het bedrag der invoerrechten.

Bovendien zal het vervoer over den spoorweg van over de zee aangevoerde goederen eene belangrijke uitwinning van kosten veroorzaken, door hetgeen de invoerrechten te Delagoabaai minder zullen bedragen dan die in Natal en in de Kaap-Kolonie.

2°. *Licentiën, zegge Vergunningsrechten.*

Aan de betaling van dit recht zijn handelaren, trafikanten en neringdoenden onderworpen, alsmede advocaten, notarissen, zaakwaarnemers enz., inzonderheid ook houders van hotels, koffiehuzen en dergelijken. De tarieven zijn geregeld bij verschillende besluiten van den Volksraad.

De werkelijke opbrengst was in 1879 £ 8787. Op de begrooting voor 1883 werd de post opgebracht voor £ 12000. Bij den tegenwoordigen stand van zaken acht

men dit aldus onder normale omstandigheden niet te hoog aangenomen.

3^e. *Marktgelden.*

In de steden en dorpen worden des morgens de levensmiddelen door de boeren der in den omtrek gelegen plaatsen aangevoerd, en worden die alsdan geveild door tusschenkomst van een marktmeester, die over het bedrag een recht van 1 pCt. ten behoeve der schatkist heft.

4^e *Vendu-leges.*

Dit is een recht, dat geheven wordt van het bedrag van alle in auctie verkocht wordende vaste en roerende goederen, tot 1 pCt. op de eerst- en tot $2\frac{1}{2}$ pCt. op de laatstgenoemden.

5^e. *Schutgelden,*

een recht dat geheven wordt voor de bewaring van verdwaald vee.

6^e. *Zegelrechten.*

Hieronder is in de eerste plaats begrepen, immers voor het grooter deel, de opbrengst der post. Het provenu der postzegels wordt namelijk onder dit hoofd opgenomen. Uit eene specificatie blijkt intusschen dat van een totaal ad £ 19,200, waarvoor die post op de Begrooting is gebracht, £ 4200 gerekend worden te zullen inkomen aan het hoofdpostkantoor te Pretoria, en dit bedrag is dus zeker opbrengst van de post, gelijk men ook in de rekening der werkelijke ontvangsten onder dit hoofd vermeld vindt in 1882 £ 4474 en in 1883 £ 5013. Maar onder de £ 15.000, die gerekend worden bij den Zegelmeester te zullen inkomen, moet ook een zeker bedrag begrepen zijn voor postzegels door dezen aan de postkantoren in de andere plaatsen verzonden.

Het algemeen zegeltarief is overigens zeer uitgebreid. Aan zegelrecht zijn onderworpen alle wissels, promessen en cheques (deze aan een vast recht van 1 p.), voorts alle authentieke stukken, akten van aanstelling b. v. van doktoren en apothekers, alle translaten enz. enz.

7°. *Boeten, enz.*

De ontvangsten, die onder dit hoofd van rekening worden geboekt, zijn wat hun aard aangaat nauw verwant aan de zegelrechten. Het zijn verschillende rechten, die betaald moeten worden in verband met rechterlijke zaken; voorts de rechten voor landmetingen en de daarop betrekking hebbende certificaten.

8°. *Heerenrechten.*

Dit is een mutatierecht van 4 pCt. waaraan de overschrijving van vaste goederen onderworpen is.

Alsnu volgen de directe belastingen:

9°. *Recognitiepenningen.*

Dit is een grondbelasting. Voor iedere leenings-boerenplaats (d. i. boerenplaats in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven) moet betaald worden:

voor een plaats van 3000 Morgen	£ 1.10.—
is de plaats slechts 1500 M. of minder groot »	—15.—
van 1500—3000 M. »	1.10.—
is de plaats grooter dan 3000 M. alsdan voor	

iedere 1000 Morgen meer »	1. 5.—
-------------------------------------	--------

Voor de volle eigendomsplaatsen (de plaatsen aan de eerste voortrekkers gegeven) moet betaald worden:

voor een plaats van 3000 Morgen	£ —10.—
bij een grootte van 1500 M. of minder . . »	— 5.—
van 1500—3000 M. »	—10.—
is de plaats grooter dan 3000 M. alsdan voor	

voor iedere 1000 M. meer »	1. 5.—
--------------------------------------	--------

Voor de Erven in de dorpen moet betaald worden:

voor een heel erf, in gebruik zijnde . . .	£ 1.10.—
» » half idem »	—15.—
» » » tot heel »	1.10.—
	(» —10.—
idem idem, nog ongebruikt }	» — 5.—
	» —10.—

Volgens het engelsche bluebook was in 1880 de verdeling der leenings- en eigendoms boerenplaatsen als volgt:

	Leenings- plaatsen.	Eigendoms- plaatsen.
Van 3000 M. of nog onopgemeten . .	5195	628
» 4000 Morgen	86	29
» 5000 »	32	10
» 6000 »	11	3
» 7000 »	1	—
halve plaatsen of gedeelten minder dan een halve plaats	1968	1990
gedeelten van plaatsen grooter dan halve plaats	292	240
	7585	2900
te zamen . .	10.485	

boerenplaatsen, waarvan de gezamenlijke grootte volgens globale berekening (een aantal plaatsen nog niet opgemeten zijnde) 25.762.000 morgen of 54.526.303 Acres bedroeg.

Door verdeling bij erfenis alsmede door verkoop van gedeelten van plaatsen heeft er voortdurende vermeerdering plaats van de totale verdeling en dus, tengevolge van het belastingstarief, ook van het totaal der verschuldigde recognitie gelden.

Voorts moet hierbij aangemerkt worden, dat de grondwet verdubbeling van het hier vermelde tarief toelaat.

10e. *Hoofdbelasting.*

Dit is een hoofdgeld à 10 sh. dat betaald moet worden door ieder volwassen mannelijken persoon, behalve door de eigenaren van leeningsplaatsen. Vroeger waren ook de eigenaren van eigendomsplaatsen en van dorps-erven vrij, maar sedert 1871 is de eerstgenoemde, sedert 1875 de tweede vrijstelling opgeheven.

Ook de Naturellen waren voor de invoering der Hutbelasting aan de betaling van het hoofdgeld onderworpen, maar sedert de invoering van gezegde heffing zijn zij dit niet meer.

11°. *Spoorwegbelasting.*

In deze belasting moet betaald worden voor iedere leenings-boerenplaats £ 1.10.— met berekening voor halve plaatsen enz. als bij de recognitiegeden; voorts door alle mannelijke personen boven 21 jaar oud, die geen houders zijn van leeningsplaatsen, £ 1.10 per hoofd.

Daarbij geldt verder de bepaling, dat eigenaren van leeningsplaatsen, deze niet bewonende, het dubbele bedrag verschuldigd zijn.

Deze belasting is ingevoerd ter dekking van rente en aflossing der spoorwegleening door den President BURGERS gesloten.

12°. *Wegbelasting.*

Dit is eene hoofdelijke belasting à £ —.2.6, die door alle mannelijke volwassen personen moet worden opgebracht, en waarvan de opbrengst moest strekken tot onderhoud der landswegen.

Verleden jaar is echter een besluit genomen, waarbij het aan de verschillende distrikten veroorloofd wordt, distriktsraden op te richten, aan welke alsdan de zorg voor de wegen in hun distrikt wordt opgedragen met machtiging daartegen in het distrikt eene speciale belasting te heffen tot dekking der kosten. Men hoopt aldus tot uitbreiding en verbetering der wegen te geraken zonder bezwaar der algemeene financien.

13°. *Hutbelasting.*

Dit is de nieuwe heffing ten laste der Naturellen. In plaats van £ —.10.— per hoofd der volwassen mannelijke bevolking, moet nu betaald worden £ —.10.— per Hut. Men schat het totaal der naturellen-bevolking op p. m. 800.000 zielen, hetgeen niet meer dan hoogstens 100.000 hoofden van gezinnen zal maken. Maar ieder hoofd van een gezin heeft 2, veelal zelfs 3 hutten. Volledig geregeld zal de belasting dan ook vermoedelijk £ 100.000 opbrengen. Op de Begrooting van 1883 werd die intusschen voor

slechts £ 75.000 gebracht. Maar, als reeds uiteengezet, kon het werkelijk bedrag dit jaar nog slechts een gering deel dier som bedragen.

Nu volgen.

14^e *Huur van Gronden.*

» *niet van Gronden.*

Grondverkoop.

De huur van gronden is bepaaldelijk huur van dorps-erven die staats-eigendom zijn. De huur van andere eigendommen is de huur van eenige gebouwen, die mede staats-eigendom zijn en niet voor 's lands dienst gebruikt worden, voorts van eenige andere bezittingen als o. a. van zoutpannen.

De post grondverkoop betreft, even als de huur van gronden, dorps-erven, Boerenplaatsen, waarvan nog een belangrijk aantal, gelijk ook nog aanzienlijke onafgebakende terreinen, staats-eigendom zijn, werden in de laatste jaren niet meer afgegeven onder de oude voorwaarden. En ook op andere voorwaarden was de staat tot heden geen verkooper van dezen, maar werd integendeel laatstelijk door den Volksraad het besluit genomen om aanvankelijk, in hoofdzaak althans, alleen tot verpachting dier gronden overtegaan. Men wil voorkomen dat het voordeel, dat ten opzichte van de waarde der gronden te verwachten is van het tot stand komen van spoorwegverbinding met de kust, voor de algemeene kas verloren ga. Op dit onderwerp wordt echter straks nog nader teruggekomen.

De verkoopsom van dorps-erven mag als de huren gerekend worden tot de gewone ontvangsten te behooren, daar zulke verkoopen jaarlijks voorkomen.

15^e. *Renten.*

Dit zijn renten der schatkist komende voor uitstaande vorderingen.

16. *Onderwijs en Opvoeding.*

De post onder dit hoofd onder de ontvangsten voorkom-

mende vertegenwoordigt de baten van de Opleidings-school, die door den Staat bekostigd wordt.

17^e. *Prospect Licentiën en Rechten op Concessiën.*

Deze posten kunnen hier vereenigd behandeld worden, en al komt de tweede op de Begrooting onder de speciale ontvangsten voor, zoo behoort toch ook deze onder de gewone ontvangsten.

Prospect Licentiën zijn de vergunningen, waarvoor een zeker recht betaald moet worden, om onderzoekingen in het werk stellen op de goudvelden.

Heeft de prospector een terrein gevonden, dat hem gunstige vooruitzichten opent voor goud-delving, dan kan hij concessie bekomen om dit tegen eene jaarlijksche vergoeding te exploiteeren. De gelden voor deze concessiën inkomende zijn onder het hoofd Rechten op concessiën opgenomen.

Volgens eene nieuwe regeling kan de prospector echter ook een delvingsrecht bekomen op zekere daartoe aangewezen gronden; zijn recht is dan evenwel geen exclusief delvingsrecht op die gronden. Het provenu dezer delvingsrechten zal begrepen zijn in de ontvangsten onder het hoofd prospect Licentiën, dat voor slechts £ 100 op de Begrooting opgebracht, volgens de bekende uitkomst-cijfers £ 1448 zou hebben ingebracht.

Het hoofd »Recht op Concessiën» betreft echter niet alleen concessiën op goudvelden, maar alsmede enkele andere concessiën die door de Regeering verleend zijn, als voor een kruidfabriek, voor een suiker- en brandewijnfabriek en voor een ijzerfabriek.

De opsomming en uitlegging der posten van gewone ontvangsten is hiermede ten einde gebracht. Bij de buitengewone ontvangsten behoeft niet stil gestaan te worden. Alleen de verkoop van ammunitie vereischt een woord tot verklaring. Deze ontvangst spruit voort uit verkoop van

overtollige ammunitie of van door de schatkist aangekochte ammunitie aan hen, die zelf voor eenigen voorraad moeten zorgen. Het is een post die jaarlijks voorkomt; gewoonlijk echter niet tot een bedrag, dat hier in aanmerking behoeft genomen te worden.

Volge thans eene opsomming en voor zooveel noodig korte verklaring der posten op de gewone uitgaven betrekking hebbende, zooals die op de Begrooting van 1883 voorkomen.

1°. *Dienst van de Staatsschuld.*

Op de Begrooting van 1883 was daarvoor uitgetrokken voor Rente :

Van Lg. Kaapsche Handelsbank

£ 30.000. 6 pCt. £ 1800

Spoorwegleening te Amsterdam.

£ 83.250. 5 » » 4162

Nationale Schuld.. . » 396.255. 3½ » » 13.869

Schuld aan de Weeskamer » 1.500

Leening Comm. Gewonden.

£ 3.338. 8 pCt. » 267

Lg. particuliere personen sedert 13 April 1883.

£ 4.000. 6 pCt. » 172

Onkosten van Remise » 300

Te zamen . . . £ 22.070

Voor Terugbetaling.

op Spoorweg Lg. Amsterdam £ 2.667

Aan Weeskamer » 5.000

» Comm. van Gewonden » 3.338

» Partic. personen » 4.000

Te zamen . . . £ 15.005

Tengevolge der jongste Conventie met Engeland wordt deze post nu als volgt :

De schuld aan Engeland is teruggebracht op £ 250.000

waarop betaald moet worden voor aflossing en rente (à 3½ pCt.) eene annuïteit à 6,0375 pCt., waardoor de schuld in 25 jaar afgelost zal zijn,

dus jaarlijks	£ 15.093
Amsterdamsche Spoorwegleening £ 80.584. 5 pCt. »	4.029
Aflossing	» 2 666
Lg. Kaapsche Hand. Bank . . £ 30.000. 6 pCt. »	1.800
Rente Weeskamer	» 1.250

Te zamen voor rente en aflossing £ 24.838

waarbij mogelijk weder komen kan eene aflossing op de schuld aan de weeskamer, terwijl betreffende de vlottende schuld naar het hiervoor geschrevene verwezen wordt.

2°. *Algemeen Staatsbestuur:*

Wetgevende Macht	£ 4,533
Uitvoerende Raad	» 3,238
Bureau Staatssecretaris	» 1,919
Distriktsbesturen	» 11,750
Pensioenen	» 452
Huur van Kantoren en van enkele Gevangenis- nissen die geen Staatseigendom zijn	» 1,203
Reis en verblijfkosten van Regeerings-Ambte- naren (alsmede van Rechters en reiskosten gevangenen)	» 2,590
Diverse diensten (als van de Staatscourant uitgave wetten, alg. kantoorbehoefden, enz.) . .	» 5,800

Te zamen £ 31.485

Bovenstaande posten vereischen weinig of geen toelichting; alleen worde opgemerkt, dat de distriktsbesturen in de distrikten de vertegenwoordigers zijn van de Hooge Regeering, maar tevens de rechterlijke macht in het eerste ressort uitoefenen en in de inzameling der belastingen behulpzaam zijn.

3°. *Departement enz. der Naturellen.*

Superintendent, Kommissarissen en klerken	£ 5 992
Onkosten locaties enz.	» 2.000
	<u>£ 7.992</u>

4°. *Justitie en Politie.*

Rechterlijk Departement, Hoofdrechter, Rech-	
tters, Procureurs, Griffie, enz. enz.	£ 7.360
Distrikts-politie en gevangenissen	» 4.642
Veldkornetten.	» 4.635
Administratie van Justitie, Juries en getuigen	» 3.720
Politie en Gevangenissen: Voeding, enz.	» 4.000
Te zamen.	<u>£ 24.357</u>

Hier worde weder opgemerkt dat de veldkornetten in tijd van oorlog bij het leger dienen, in de eerste plaats alsdan voor de samenroeping daarvan moetende zorgen. Zij zijn echter ook de assistenten van de landdrosten (distrikts bestuurders) in zake justitie, politie en inzameling belastingen.

5°. *Krijgswezen.*

Traktementen.	£ 8.579
Rantsoenen, kleeding enz.	» 2.500
Aankoop annuntie	» 16.000
te zamen.	<u>£ 27.079</u>

Deze uitgaven moeten in hoofdzaak als van buitengewonen aard beschouwd worden. In normale omstandigheden vervallen deze uitgaven voor het grooter deel.

6°. *Kerkelijk Departement.*

Traktement 3 predikanten	£ 675.
------------------------------------	--------

Vroeger was de Hervormde kerk een onderwerp van staatszorg, thans zorgen alle kerkelijke gemeenten zelfven voor hunne uitgaven. De nog door den Staat aangestelde predikanten hebben echter hun traktement behouden.

7°. *Onderwijs en Opvoeding.*

Superintendent en opleidingschool	£ 1.500
Subsidie L. en M. O. enz.	» 6.900
	<u>£ 8.400</u>

8^e *Geneeskundige dienst.*

Traktement 4 dist. doctoren	£ 417
Onderhoud zieken en armen	» 300
	£ 717

9^e. *Financiën:*

Afd. Auditeur Generaal	£ 1.225
» Thesaurier Generaal	» 1.225
» Zegelmeester	» 100
» Registratiekantoor.	» 1.175
» Landmeter Generaal	» 900
» Inspecteur publieke werken.	» 100
» Inspecteur Generaal	» 500
Invoering van publieke inkomsten	» 6,450
	£ 11.675

Het bureau van den Auditeur Generaal is de »Rekenkamer». Alle uitgaven moeten daar gevisceerd worden, alvorens daaraan uitvoering gegeven kan worden.

De Inspecteur Generaal staat aan het hoofd van den dienst der Invoerrechten.

10^e. *Posterijen.*

Postmeester-generaal, postmeesters en agenten .	£ 1.685
Vervoer der posten.	» 11.835
	£ 13.520

11^e. *Telegraphie.*

Inspecteur en telegrafisten	£ 824
Onderhoud lijnen	» 900
Uitbreiding van de lijn	» 4.000
	£ 5.724

12^e. *Publieke werken.*

Publieke gebouwen	£ 5.000
Reparaties van wegen, straten en bruggen . .	» 1.750
Leveranties, opmetingen, enz.	» 3.000
	£ 9.750

De post publieke gebouwen betreft niet onderhoud, maar — althans in hoofdzaak — aanbouw b. v. ook van gevangenissen.

De gemelde posten van gewone ontvangsten en uitgaven volgens de begrooting van 1883 resumeerende, blijkt het volgende:

ONTVANGSTEN.

Invoerrechten	£ 40,000
Licentiën	» 12,000
Marktgelden	» 170
Venduleges	» 1,000
Schutgelden	» 350
Zegelrechten en post	» 19,215
Boeten, enz.	» 3,000
Heerenrechten	» 30,000
Recognitiepenningen	» 15,038
Hoofdbelasting	» 2,214
Spoorwegbelasting	» 14,460
Wegbelasting	» 2,000
Hutbelasting	» 75,000
Huur van gronden	» 575
Andere huren	» 277
Grondverkoopng	» 410
Renten	» 1,212
Onderwijs en opvoeding	» 372
Prospect Licentiën met delvings-rechten, stelle	» 1,400
Rechten op concessiën	» 10,000
Totaal	<u>£ 228,693</u>

UITGAVEN.

Staatsschuld rente en aflossing £ 24,838.	
daarbij weder rekenende afl. Wk. » 5,000.	
maar de vl. Schuld buiten de rekening latende. £ 29,838	
Algemeen Staatsbestuur	<u>» 31,485</u>
Transporteeren.	£ 61,323

	<i>per Transport.</i>	£ 61,323
Naturellen	»	7,992
Justitie en Politie	»	24,357
Krijgswezen	» ?	—
Kerkelijk Departement.	»	675
Onderwijs en Opvoeding	»	8,400
Geneeskundige Dienst.	»	717
Financien.	»	11,675
Posterijen.	»	13,520
Telegraphie	»	5,724
Publieke werken	»	9,750
Totaal zonder het krijgswezen		<u>£ 144,133</u>

Er blijft, men ziet het, tusschen deze cijfers eene zeer ruime speling, eenerzijds voor uitgaven voor krijgswezen en voor algemeene verhooging van uitgaven, anderzijds voor mindere opbrengst der geraamde belastingsposten, waarop voorshands nog te rekenen, inzonderheid ten opzichte der Hutbelasting, wellicht geen overdreven voorzichtigheid zou verraden. Maar al wordt met een en ander behoorlijk rekening gehouden, zoo mag niettemin beweerd worden, dat, indien de Zuid Afrikaansche Republiek zich nu eens ook maar in middelmatigen voorspoed zal mogen verheugen, de gewone middelen der schatkist toch ruime dekking aanbieden tegenover de op deze rustende lasten. Voorts is het uit de opgesomde bijzonderheden ook gebleken, dat waarlijk door de bestaande belastingen in het algemeen, inzonderheid door de hoofdelijke heffingen en meest van alles door de belasting op den grond, in maar eenigszins normale omstandigheden geen zware druk op de belastingplichtigen wordt uitgeoefend. Het kan wel geen twijfel lijden, of bij de minste toeneming van welvaart zou meer dan eene belasting, zoo noodig, voor verhooging vatbaar zijn. Daargelaten nog de natuurlijke vermeerdering van

opbrengst, die dan verschillende inkomsten van zelf zouden ondergaan, en de speciale vermeerdering die, onder omstandigheden als gezegd, van de Invoerrechten verwacht mag worden. Ook de belasting, op de Naturellen rustende, kan door dezen gemakkelijk opgebracht worden. Dienaangaande, in aansluiting aan het reeds gemelde, nog een enkele opmerking tot toelichting.

Den Naturellen worden door de Regeering plaatsen aangewezen waar zij zich vestigen kunnen: locaties. Zij ontvangen daarbij genoeg grond om met de opbrengst van dezen in hunne behoeften te voorzien. En niets is hun daarbij gemakkelijker dan om op de boerenplaatsen, of ook nog in de nabij gelegen diamantvelden, meer dan voldoende geld te verdienen ter betaling der belasting. Zij vinden voorts ook op de boerenplaatsen zelven gereedelijk onderkomen, eenige grond hun dan afgestaan wordende, om er hunne hutten te vestigen en voor eigen gebruik te bebouwen, tegen prestatie van eenigen arbeid aan den eigenaar der plaats; en ook dan valt het hun licht nog daarbij de vereischte belastingssom te verdienen.

Tot zoover de Begrooting en de financieele toestand, voor zooveel die uit deze blijkt. Maar de bronnen van inkomst van de Zuid Afrikaansche Republiek zijn niet beperkt tot het middel van belastingheffing.

Gelijk reeds met een enkel woord vermeld werd, is de Staat nog eigenaar van aanzienlijke vaste goederen. Deze bestaan in de eerste plaats uit de navolgende afgebakende Boerenplaatsen en Dorps-Erven, waarbij opgenomen zijn enkele zoutpannen en andere bezittingen; de tegenwoordige verkoopwaarde, volgens eene in Juni l.l. opgemaakte schatting wordt daarbij vermeld.

IN HET DISTRIKT.				Aantal Plaatsen.	Waarde in £	Aantal Dorps- Erven, Zout- pannen enz.	Waarde in £
Zoutpansberg.	.	.	.	598½	92600	—	—
Waterberg	.	.	.	615	73310	5	1050
Rustenburg	.	.	.	124	27550	2	1250
Lydenburg	.	.	.	403	129075	83	2490
Ernelo	.	.	.	45	61300	7	350
Heidelberg	.	.	.	2	500	15	1730
Pretoria	.	.	.	6	5575	126	13735
Wakkerstroom	.	.	.	10	6500	64½	1305
Standerton	.	.	.	5	825	—	—
Utrecht	.	.	.	—	—	132	2640
Middelburg	.	.	.	7	1690	118	3780
Zeerust	.	.	.	5	2800	5	10100
Christiana	.	.	.	4	3900	684	18660
Lichtenburg	.	.	.	—	—	182	3720
Potchefstroom	.	.	.	11	675	1	1500
				1835½	£ 406300	1424½	£ 62310

De hier aangegeven waarde der Boerenplaatsen, dit dient dadelijk opgemerkt te worden, is die als bouw- of weiland. Geen rekening hoegenaamd is daarbij gehouden met den mineralen rijkdom der gronden. De gezamenlijke grootte dezer Boerenplaatsen bedraagt volgens globale berekeningen — ook van deze plaatsen is een aantal nog niet opgemeten — minstens 5.400.000 morgen.

In de tweede plaats is de Staat ook eigenaar der onafgebakende gronden, welker gezamenlijke grootte geacht wordt ruim 3.600.000 morgen te zijn.

Het behoeft niet in het breede uiteengezet te worden van welke grootte waarde dit landbezit voor den Staat is.

Als middel van directe inkomsten kan het langzamerhand van belangrijke beteekenis worden. Reeds thans is aanhoudende stijging van de koopwaarde der Boerenplaatsen op te merken. Maar niet minder als indirecte bron van ontvangsten voor de schatkist is dit bezit een gewichtige factor. Immers wordt daardoor voor den Staat de gelegenheid geboren, om aan emigranten-landbouwers — daargelaten nog de kansen die voor dezen bestaan om van particulieren geheele plaatsen of gedeelten van dezen aan te koopen — eene gunstige gelegenheid tot nederzetting aan te bieden en alzoo de emigratie op doelmatige wijze te bevorderen.

Bij de vermelde taxatie is voorts, als gezegd, de minerale rijkdom der gronden niet in aanmerking genomen. Toch is deze alleraanzienlijkst. Onder de 403 Boerenplaatsen in het distrikt Lijdenburg is een blokgrond van 296 plaatsen, op welke gronden reeds goud gevonden werd. En ook omtrent de distrikten Zoutpansberg en Waterberg bestaat reeds zekerheid dat daar goud in bekwame hoeveelheid te vinden is. Welke bron van inkomsten die goudvelden voor den Staat kunnen worden, is niet te berekenen.

En toch is er nog een andere delfstoffelijke rijkdom, die

allicht voor de Zuid-Afrikaansche Republiek nog belangrijker bron van rijkdommen kan worden — althans nog belangrijker hulpmiddel tot algemeene ontwikkeling. De uitgestrekte steenkolenvelden namelijk, die op vele plaatsen worden gevonden en inzonderheid in de streek, waardoor de gewenschte spoorweglijn naar de Delagoabaai zijn weg zal vinden. De kwaliteit dezer steenkolen wordt door bevoegde beoordeelaars geacht gelijk te zijn aan die der beste engelsche kolen. En wat de beteekenis van dezen natuurlijke rijkdom van den Transvaalschen grond niet weinig verhoogt, is dat het geheele Kaap-gebied ten zuiden van de Transvaal daarvoor almede een debouché zal opleveren. Tegenwoordig moeten aldaar de steenkolen uit Engeland aangevoerd worden. Ongetwijfeld zal ook aanstonds aan de Delagoabaai een kolenstation worden opgericht ter voorziening der stoombooten, die thans in deze streken hun voorraad niet vernieuwen kunnen.

Als verdere minerale rijkdommen van den Transvaalschen grond mogen nog genoemd worden, in de eerste plaats ijzer, voorts lood, koper en kobalt.

En dit onderwerp — de toekomstige bronnen van rijkdom en welvaart van de Zuid-Afrikaansche Republiek — besprekende, moge ook nog hierop gewezen worden, dat tegenwoordig de landbouw-produkten nog slechts een minimum bedragen van wat deze worden kunnen. Al de gemelde staats-domeinen liggen nog meerendeels braak. Maar dit niet alleen; ook de particuliere plaatsen zijn nog slechts voor een klein deel in cultuur gebracht. En niet uitsluitend voor graanbouw en veeteelt, niet minder voor koffie en tabak aanplant en vele andere gewassen, zijn bodem en klimaat bij uitnemendheid geschikt.

Maar, om van al deze natuurlijke rijkdommen partij te kunnen trekken, is het een allereerst en onmisbaar vereischte dat de Transvaal met de kust verbinding verkrijge door een spoorweg.

Het sedert lang beraamde en reeds wel bekende plan van den spoorweg naar de Delagoabaai moet tot uitvoering gebracht worden.

Bij de thans bestaande verbinding tusschen Transvaal en omliggende landen en via dezen met de buitenwereld, moet zich het verkeer naar de Transvaal wel bepalen tot het minimum, waartoe de onmisbare behoeften der bevolking aanleiding geven. Geen andere middelen van gemeenschap bestaan er thans dan per postkar of per met ossen gespannen trek wagens over wegen, die honderde mijlen lang zijn en die over het zeer geaccidenteerd en moeilijk terrein van Natal of door Kaap-Kolonie en Oranje-Vrijstaat gaan.

De onkosten aan dit verkeer verbonden zijn zoo groot, dat, naar berekend wordt, de kosten van alle in de Transvaal ingevoerde artikelen daardoor van af de kust met gemiddeld 25 pCt. verhoogd worden. En zelfs onder zoo bezwarende voorwaarden blijft de mogelijkheid van verkeer tot een minimum beperkt; vrachtvoerders en trekdiere zijn, uit den aard der zaak, niet in onbepaalde hoeveelheid beschikbaar. Voor vele artikelen is bovendien aan- en afvoer onder zulke omstandigheden letterlijk eene onmogelijkheid. Hoe wil men b. v. thans machineriën invoeren, hoe een zoo lijvig artikel als steenkolen uitvoeren!

Welk een geheele ommekeer van zaken zal dan niet de directe en betrekkelijk zeer korte spoorwegverbinding met de Delagoa-Baai veroorzaken. Over het Portugeesche grondgebied zal deze lijn slechts 45 mijlen lang zijn. En reeds een aanleg van 75 mijlen op Transvaalsch grondgebied brengt de lijn ten zuiden van Lydenburg op betrekkelijk hoogland, waardoor al dadelijk voor het geheele binnenland onberekenbaar veel gewonnen wordt. Voorts zal de spoorweglijn ook dadelijk de rijkste steenkolenvelden bereiken en in de nabijheid komen van de Lijdenburgsche goudvelden.

Een belangrijk punt, eindelijk, dat hierbij alle aandacht

verdient, is de reeds ter loops besproken quaestie der invoerrechten.

Alle invoeren van over de zee voor de Transvaal moeten tegenwoordig via Natal of via de Kaap-kolonie gaan. In Natal zijn ze onderworpen aan invoerrechten die van 7 tot 15 pCt bedragen; in de Kaap-kolonie klimmen deze tot zelfs 20 pCt. Te Delagoa-baai zal daarentegen vermoedelijk slechts 3 pCt., hoogstens 6 pCt. betaald moeten worden. De Portugeesche Regeering heeft namelijk zich per traktaat verbonden om de invoerrechten te bepalen tot 3 pCt. of als maximum tijdelijk tot 6 pCt.: dit, indien zoodanige opvoering noodig zou zijn ter bestrijding van renten en aflossing der kosten door de Regeering aan haven en spoorwegwerken te maken voor den spoorweg op het Portugeesche grondgebied, terwijl na amortisatie dezer kosten de rechten zelfs op $1\frac{1}{2}$ pCt. teruggebracht zullen worden. Bovendien zullen verschillende artikelen volkomen vrij van rechten zijn en zullen in het geheel geen uitvoerrechten geheven worden.

Is het dan — meent nu aan het einde van hare uiteenzetting van den toestand, de Deputatie van de Zuid-Afrikaansche Republiek te mogen vragen — is het dan te gewaagd, indien zij een beroep doet op het Nederlandsche kapitaal om de Regeering in staat te stellen die verlangde spoorwegverbinding te verkrijgen?

De Deputatie wenscht zich van directe becijferingen te onthouden; maar zij meent toch thans aangetoond te hebben, dat alle elementen aanwezig zijn om den gewenschten spoorweg geen lastpost te doen zijn voor de staatsfinanciën, en zeer zeker niet indien men in aanmerking neemt al de directe en indirecte voordeelen, die voor de staatshuishouding uit het spoorwegverkeer zullen voortvloeien. En bovendien werd immers ook dit uiteengezet, dat, daargelaten nog de voordeelen die de spoorwegverbinding met de kust zal aanbrengen, de financieele toestand van de Republiek

haar wel aanspraak mag doen maken op eenig vertrouwen in de nakoming 'der verplichtingen die zij op zich neemt.

Zeker aan de politieke stelling van de Zuid-Afrikaansche Republiek zijn nog moeilijkheden verbonden. Zoozeer is de Deputatie van deze waarheid doordrongen, dat zij volkomen begrijpt dat de onderneming, waarvoor zij de hulp der nederlandsche kapitalen, klein en groot, inroept, niet louter als eene financieële operatie beschouwd moet worden, zonder dat daarbij in aanmerking behoeft te komen voor wie het is, dat een beroep op de nederlandsche geldmarkt wordt gedaan.

Maar is het te veel gerekend op de vrienden van de Zuid-Afrikaansche Republiek in Nederland, indien de Deputatie van hen verwacht, dat zij in het verleden van de burgers der Republiek een waarborg zien, dat die moeilijkheden ook verder overwonnen zullen worden?

Met dit beroep dan op de vrienden der Zuid-Afrikaansche Republiek wil de Deputatie deze bladzijden besluiten, alleenlijk ook dit daarbij herhalende, dat zij tevens als mannen van zaken er op uit zijn geweest, en hopen er in geslaagd te zijn, hun, wier vertrouwen en hulp zij vragen, niet alleen moreele maar tevens materieële waarborgen voor de zekerheid hunner kapitalen aan te bieden.

AMSTERDAM, April 1884.

De Deputatie der Zuid-Afrikaansche Republiek.

S. J. B. Kuiper.

A. J. de Vries.

H. J. de Vries.

BEGROOTING

VAN

Vermoedelijke Ontvangsten en Uitgaven,

over het dienstjaar van af den 1sten Januari
tot en met den 31sten dag van
December 1883.

HOOFDEN VAN DIENST.

[illegible]

HOOFDEN VAN DIENST.

d

8

8

2

0

UITGAVEN.

BEDRAG.

£ s. d

Departementen.

Wetgevende Macht	4.533		
Uitvoerende Raad	3.238	9	8
Bureau van den Staatssecretaris	1.919	—	
Superintendent van Naturellen	5.992		
Thesaurier Generaal's Kantoor	1.225		
Zegelmeester	100		
Auditeur Generaal's Kantoor	1.225		
Registratiekantoor	1.175		
Landmeter Generaal's Kantoor	900		
Publieke Werken	100		
Inspecteur Generaal	500		
Postwezen	1.685	5	10
Telegrafie	824		
Regterlijk Departement	7.359	12	6

Districten en Goudvelden:

Landdrosten enz.	£ 11.750.7/5		
Politie en gevangenisissen	» 4.642		
Veldkornetten	» 4.635		

21.027 7 5

Kerkelijk	675		
Onderwijs en Opvoeding	1.500		
Geneeskundig Departement	416	13	4
Krijgswezen	8.578	10	—

Diverse Diensten.

Pensioenen	452		
Kosten van Invordering van Publieke Inkomsten	6.450		
Administratie van Justitie	3.720		
Opvoeding en Onderwijs	6.900		
Hospitalen	300		
Politie en Gevangenisissen	4.000		
Huur	1.203		
Transport	2.590		
Postwezen	11.835	6	8
Telegrafie	4.900		
Publieke Werken	9.750		
Diverse Diensten	5.800		
Renten	20.270	14	11
Terugbetaling van Leeningen	15.004	10	10
Naturellen	2.000		
Krijgswezen	18.500		

Speciale Uitgaven.

Terugbetaling Oorlogsbelasting	£ 750		
» Oorlogsvoorschotten	» 1.920		
Onkosten in verband met den jongsten oorlog »	2.000		
Commissie tot onderzoek van vorderingen	» 100		
Commissie van gewonden	» 144		
Onkosten Mampoer en Mapoch Expeditie	» 175.000		
Aankoop 3800 Aandeelen Kruidfabriek	» 3.800		
Onkosten voorl. opmeting Spoor- en Wagenweg »	1.104		

184.818

Onvoorziene uitgaven voor onbetaalde Rekeningen van het afgeloopen jaar

624 6 8

£ 362.091 17 10

Invoerrechten	
Licentien	
Marktgelden	
Vendu Léges	
Schutgelden	
Zegelrechten	
Posterijen	
Boeten, enz.	
Heerenrechten	
Recognitiepenningen, Loopend	
Achterstallig	
Hoofdbelasting, Loopend	
Achterstallig	
Spoorwegbelasting, Loopend	
Achterstallig	
Wegbelasting, Loopend	
Achterstallig	
Hutbelasting	
Huur van Gronden.	
Huur niet van Gronden.	
Grondverkoopingen	
Renten	
Onderwijs en Opvoeding in oorspronkelijke Begrooting 1883 £ 372, komt in staat niet voor.	
Prospect Licentien & Goudvelden	
Speciale Ontvangsten. — In den staat in één post opgevoerd, tegenover omschrijving op Begrooting 1883 als volgt: Rechten op concessiën £ 1000, overige posten buitengewone ontvangsten. Stelle: gewone ontvangsten £ 1000, saldo buitengewoon Ammunitie	
Diverse Ontvangsten en terug ontvangen gelden	
Verkoop Gouvern. Eigendom.	
Deposita.	
Terug ontvangen voorschotten	

V A N G S T E N .

BEGROOTING 1883.		UITKOMST 1883.		UITKOMST 1882.	
GEWOON	BUITENGEWOON	GEWOON	BUITENGEWOON	GEWOON	BUITENGEWOON
40.000		36 040		35.271	
12.000		9.164		9.098	
170		135		144	
1.000		303		772	
350		112		215	
15.000		11.854		14.090	
4.210		5.013		4.474	
3.000		2.108		2.823	
30.000		20.011		19.253	
15.038		5.382		5.914	
—	38.094	—	6.359	—	9.394
2.214		569		764	
	3.321		579		1.340
14.460		5.286		6.120	
	28.197		5.929		11.117
2 000		1.042		842	
	1.542		384		507
75 000		25.671		32.990	
575		668		249	
277		21		114	
410		329		460	
1 212		408		2.273	
100		1.596		37	
10.000	4.805	10.000	16.312	10.000	40.112
	4.000		1.886		3.266
	250		665		1.088
	4 840		1.810		7.326
	—		8.152		13.640
	—		10.745		29.831
227.016	85.049	135.712	52.821	145.903	117.621

£ 312.065

£ 188 533

£ 263.524

Bijlage B.

Vaste Salarissen.

Zijnde op de oorspronkelijke 1883'r Begrooting opgebracht onder de
Hoofden van Departementen.

Wetgevende Macht	£ 4.533	
Uitvoerende Raad	» 3.238	
Bureau Staatssecretaris	» 1.919	
Superint. Naturellen	» 5.992	
Thesaurier-Generaal	» 1.225	
Zegelmeester	» 100	
Auditeur Generaal	» 1.225	
Registratie-Kantoor	» 1.175	
Landmeester-Generaal	» 900	
Publieke werken	» 100	
Inspecteur-Generaal	» 500	
Postwezen	» 1.685	
Telegrafie	» 824	
Rechterlijk Departement	» 7.360	
Distrikts-Besturen enz.	» 21.027	
Kerkelijk	» 675	
Onderwijs en Opvoeding	» 1.500	
Geneeskundig Departement	» 417	
Krijgswezen	» 8.579 te zamen	£ 62.974
Pensioenen Oorspronkelijke Begrooting 1883	»	452
Kosten van Invordering Inkomsten	»	6.450
Administratie en Justitie	»	3.720
Onderwijs en Opvoeding	»	6.900
Hospitalen	»	300
Politie en Gevangeniszen	»	4.000
Huur	»	1.203
Transport	»	2.590
Postwezen	»	11.835
Telegrafie	»	4.900
Publieke werken	»	9.750
Diverse Diensten	»	5.800
Renten	»	20.271
Terugbetaling van leeningen	»	15.005
Naturellen	»	2.000
Krijgswezen	»	18.500
Speciale Uitgaven	»	185.442
Weggetrokken Disposita		
Voorschotten Gemaakt		

£ 362.092

G A V E N.

	BEGROOTING 1883.		UITKOMST 1883.		UITKOMST 1882.	
	GEWOON	BUITENGEWOON	GEWOON	BUITENGEWOON	GEWOON	BUITENGEWOON
de	62.649		55.834		53.860	
.974						
452	327		346		295	
.450	6.450		3.241		1.807	
.720	3.720		3.989		1.920	
.900	6.900		4.396		1.201	
300	300		277		283	
.000	4.000		3.412		3.042	
.203	1.251		1.128		1.198	
590	2.590		2.386		2.462	
.835	12.135		11.829		11.946	
.900	4.900		1.011		3.321	
.750	9.750		3.386		3.427	
.800	5.950		5.331		4.193	
.271	22.071		23.131		17.009	
.005	15.005		6.244		37.135	
.000	2.000		640		453	
.500	18.500		809		8.055	
.442		185.318		56.954		50.581
				5.403		8.079
				27.369		42.798
092	178.498	185.318	127.390	89.726	£ 151.607	101.458
	£ 363.816		£ 217.116		£ 253.065	

Bijlage C.

1883.

GEWONE UITGAVEN.

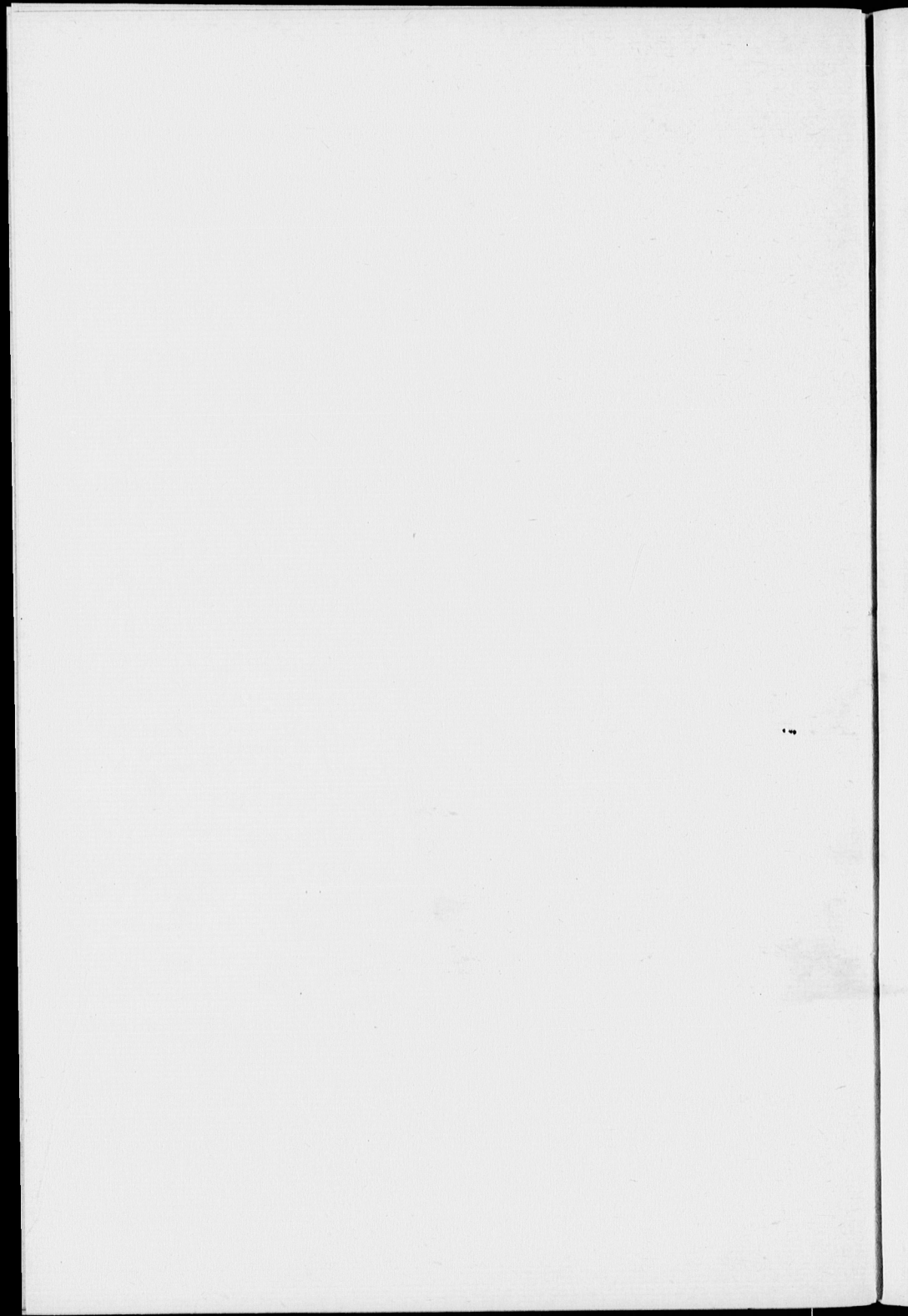
	BEGROOTING.	UITKOMST.	UITKOMST TEGEN BEGROOTING	
			+	-
Vaste Salarissen	62.649	55.834		6.815
Pensioenen	327	346	19	
K. Inv. Inkomsten	6.450	3.241		3.209
Adm. en Justitie	3.720	3.989	269	
Onderwijs en Opvoeding . .	6.900	4.396		2.504
Hospitalen	300	277		23
Politie en Gevangenen . .	4.000	3.412		588
Huur	1.251	1.128		123
Transport.	2.590	2.386		204
Postwezen	12.135	11.829		306
Telegrafie.	4.900	1.011		3.889
Publieke Werken	9.750	3.386		6.364
Diverse Diensten	5.950	5.331		619
Renten	22.071	23.131	1.060	
Naturellen	2.000	640		1.360
Krijgswezen	18.500	809		17.691
	163.493	121.146	1.348	43.695
				42.347
Aflossingen	15.005	6.244		8.761
	178.498	127.390		51.108

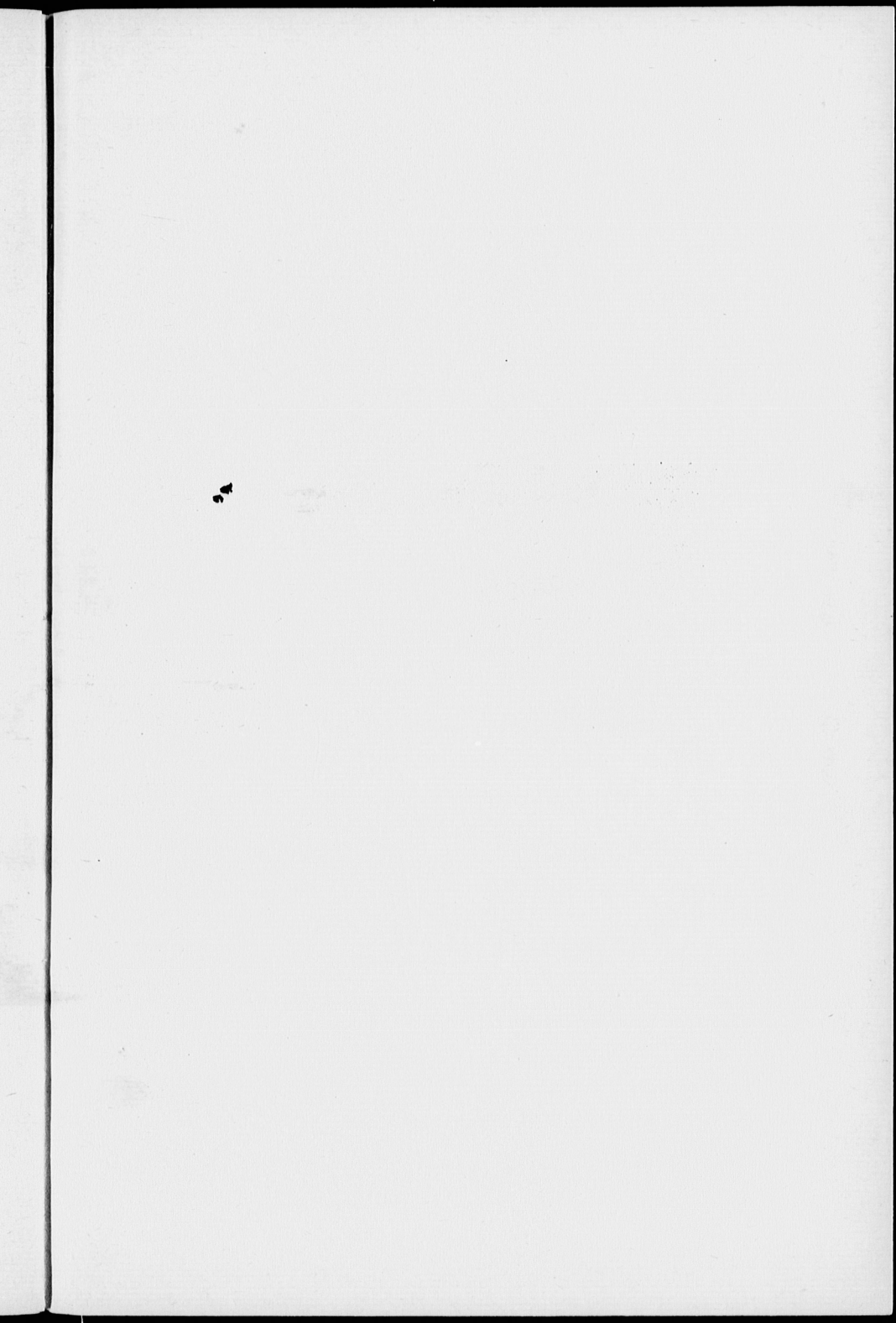
Bijlage D.

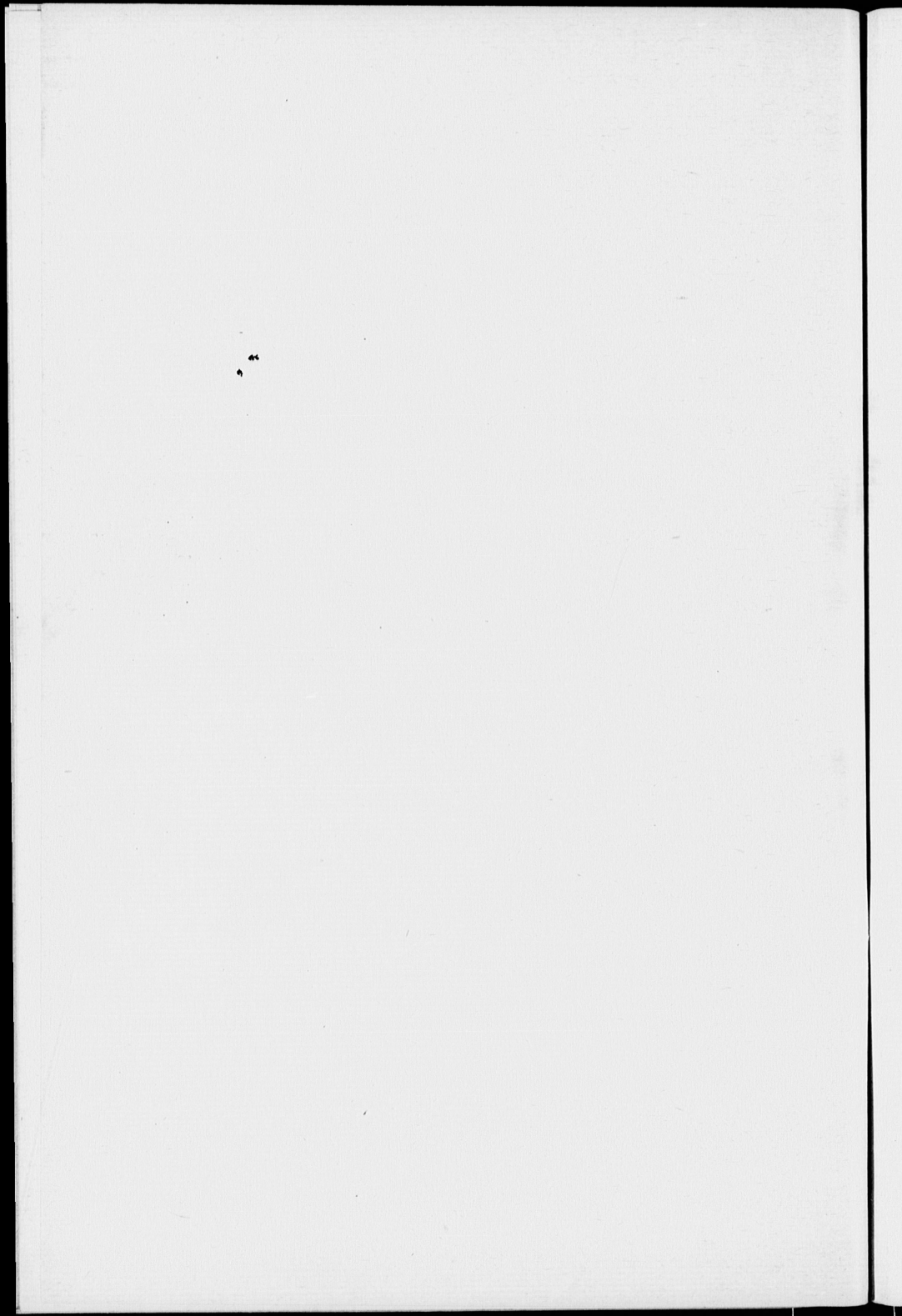
1883.

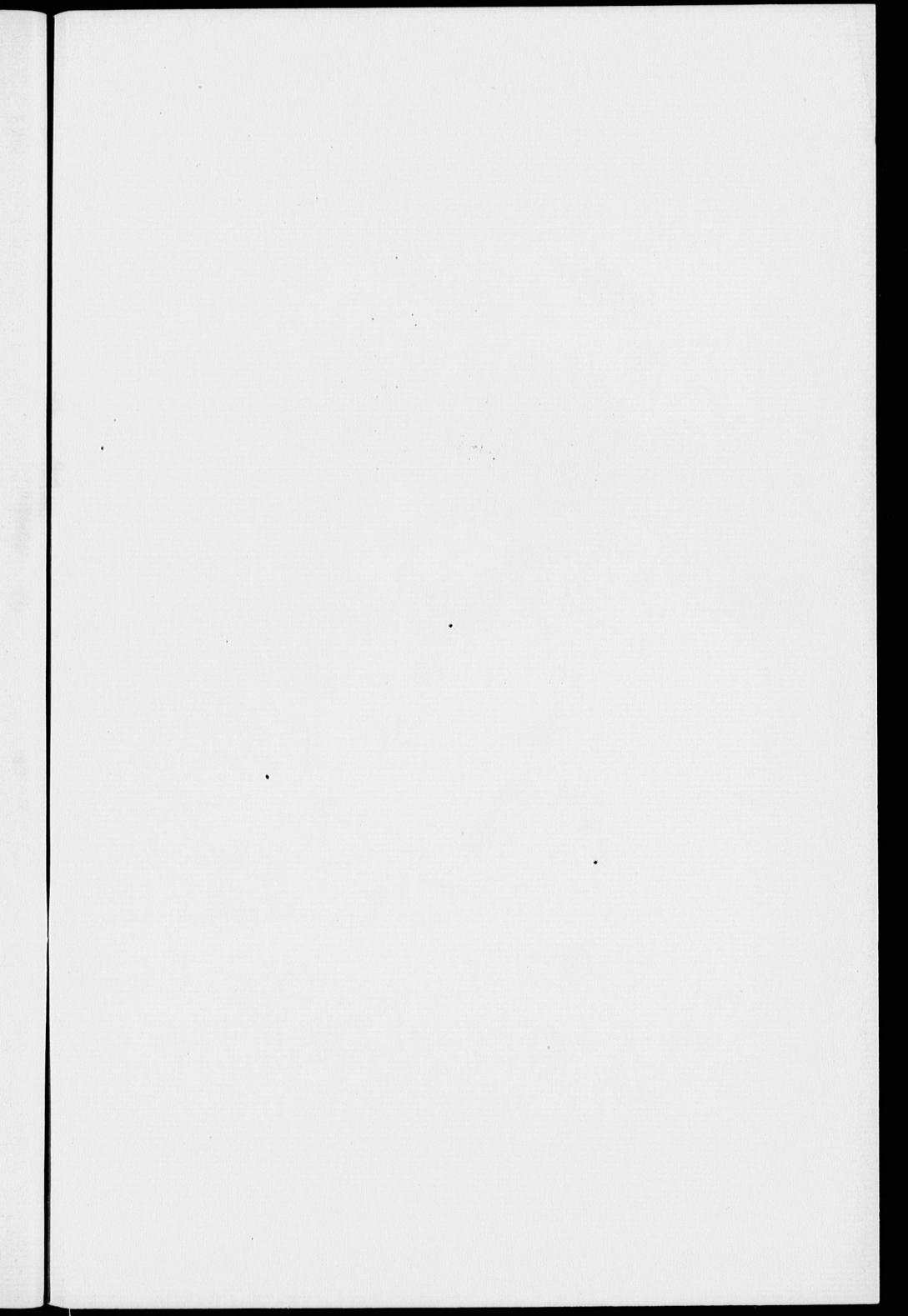
GEWONE ONTVANGSTEN.

	BEGROOTING.	UITKOMST.	UITKOMST TEGEN BEGROOTING.	
			+	-
Invoerrechten	40.000	36.040		3.960
Licentiën	12 000	9.164		2.836
Marktgeden	170	135		35
Vendugelden.	1.000	303		697
Schutgeden	350	112		238
Zegelrechten.	15 000	11.854		3.146
Posterijen.	4.210	5.013	803	
Boeten enz.	3.000	2.108		892
Heerenrechten	30.000	20.011		9.989
Recognitiepenningen	15.038	5.382		9.656
Hoofdbelasting	2.214	569		1.645
Spoorwegbelasting	14.460	5.286		9.174
Wegbelasting	2.000	1.042		958
Hutbelasting.	75.000	25.671		49.329
Huur van Gronden	575	668	93	
Huur niet van Gronden	277	21		256
Grondverkoopingen.	410	329		81
Renten	1.212	408		804
Prospect Lic. & Goudvelden.	100	1.596	1.496	
Concessiën	10.000	10.000		
	227.016	135.712	2.392	93.696
				91.304

TYP. „DE BRAKKE GROND”

d 9263

Br 1884 IV. 26.

Nederlandsche Zuid-Afrikaansche Spoorweg- Maatschappij.

Den 16 April 1884 is door de Deputatie der Zuid-Afrikaansche Republiek aan een **Commissie voor het tot stand brengen eener Nederlandsche Zuid-Afrikaansche Spoorweg-Maatschappij** concessie verleend, behoudens goedkeuring door den Volksraad, tot aanleg en exploitatie van een Spoorweg van de Portugeesche grens tot Pretoria, en wel onder rentegarantie van den Staat. De leden dezer Commissie hebben zich tot ons gewend met het verzoek, hunne pogingen te ondersteunen. Zij hebben een beroep gedaan op onze sympathie voor het Tranvaalsche volk; ons herinnerd aan den plicht, die op Nederland rust, om van zijne genegenheid voor dat volk nog anders dan door woorden te doen blijken. Zij hebben ons daarbij gewezen op de belangen, die voor Nederland bij deze zaak betrokken zijn. Reeds het aanleggen van den Spoorweg zal aan Nederlandsche kapitalen en arbeidskrachten een werkkring openen, en de ondervinding leert, dat wanneer een land als de Transvaal, uitmuntende door natuurlijke rijkdommen, de hulp vraagt van anderen om deze bronnen van welvaart te ontsluiten, het volk, dat het eerst aan die roepstem gehoor geeft, daarvan groote voordeelen plukt. Engeland heeft ons te dezen aanzien meermalen een voorbeeld gegeven, dat wij Nederlanders maar zelden hebben nagevolgd!

De Commissie heeft ons volledig bekend gemaakt met het plan, dat zij na lang wikken en wegen heeft ontworpen. Zij verlangt niet van ons, dat wij over al de bijzonderheden van dat

plan een oordeel uitspreken. Wij aarzelen echter niet te verklaren, dat het naar onze overtuiging de duidelijke blijken draagt van een zeer ernstig pogen om de belangen der Zuid-Afrikaansche Republiek met die der kapitalisten, welke een gedeelte van hun vermogen in de onderneming zullen beleggen, te doen samengaan. Men heeft getracht aan deze laatsten een behoorlijke rente te verzekeren en toch aan de Republiek geen lasten op te leggen, die zij niet vrijmoedig zou kunnen aanvaarden.

Zoo spreken wij dan den wensch uit, dat het Nederlandsche kapitaal — en hierbij denken wij zoowel aan Zuid- als aan Noord-Nederland — dat reeds zooveel tot Spoorwegaanleg in Overzeesche gewesten heeft bijgedragen, zich bereid moge toonen om deze onderneming, die alle kansen van welslagen aanbiedt, krachtadig te ondersteunen.

Jhr. Mr. T. A. J. VAN ASCH VAN WIJCK, <i>Amersfoort.</i>	Mr. J. G. PATIJN,	's Gravenhage.
Dr. P. HARTING,	Mr. A. A. DE PINTO,	»
Dr. H. F. JONKMAN,	Mr. J. P. R. TAK VAN POORTVLIET,	»
Mr. T. M. C. ASSER,	Jhr. Mr. J. Æ. A. VAN PANHUIJS,	<i>Groningen.</i>
R. W. J. C. VAN DEN WALL BAKE,	Jhr. Mr. J. D. LEWE QUINTUS,	»
D. CORDES,	Jhr. Mr. J. W. M. SCHORER,	<i>Haarlem.</i>
A. G. C. VAN DUIJL,	A. J. A. VAN LANSCHOT,	's Hertogenbosch.
Dr. J. W. GUNNING,	Mr. J. T. BUIJS,	<i>Leiden.</i>
Mr. M. C. VAN HALL,	C. COCK,	»
B. HELDRING,	T. P. VIRULY,	»
A. PLATE JGzn.,	Jhr. Mr. F. J. J. VAN EYSINGA,	<i>Leeuwarden.</i>
Jhr. Mr. A. F. DE SAVORNIN LOHMAN,	Mr. W. H. DE BEAUFORT,	<i>Leusden.</i>
D. H. SCHMULL,	Mr. P. JESSÉ,	<i>Maastricht.</i>
J. G. SILLEM,	Mr. M. MEES,	<i>Rotterdam.</i>
Dr. C. B. SPRUIJT,	Hk. MULIER SZN.,	»
M. J. WALLER,	A. GILDEMEESTER,	<i>Scheveningen.</i>
Mr. F. Th. WESTERWOUTD,	Mr. J. DE IOUTER,	<i>Utrecht</i>
Th. J. WALLER,	J. D. GERINGS,	»
E. A. SMIDT,	E. H. KOL,	»
Mr. H. A. L. HAMELBERG,	W. M. OPP DIJK,	<i>IJlst.</i>
J. C. VAN MARKEN Jr.,	Mr. A. VAN NAAMEN VAN EEMNES,	<i>Zwolle.</i>
Jhr. Mr. G. J. Th. BEELAERTS VAN BLOKLAND,		
<i>'s Gravenhage.</i>		

ZUID-AFRIKAANSCH REPUBLIEK.

PROSPECTUS

DER OP TE RICHTEN

NEDERLANDSCHE ZUID-AFRIKAANSCH SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

Maatschappelijk Kapitaal f 15,000,000.—,

VERDEELD IN AANDEELEN VAN f 50.—, f 250.— EN f 1000.—,

onder Rente-Garantie, à 5 percent 's jaars, van de

ZUID-AFRIKAANSCH REPUBLIEK.

DIRECTEUREN.

J. GROLL, *Oud-Directeur der Nederlandsch Indische Spoorweg-Maatschappij.*
D. MAARSCHALK, *Oud-Inspecteur-Generaal, Chef van den dienst der Staats-Spoorwegen op Java.*

Commissarissen zullen na oprichting der Maatschappij door de Aandeelhouders worden benoemd.

Door de Deputatie der Zuid-Afrikaansche Republiek is, behoudens nadere goedkeuring door den Volksraad, eene spoorweg-concessie verleend aan de ondergeteekenden, die zich tot eene Commissie hebben vereenigd ter voorloopige aanvaarding dezer concessie, onder beding van haar kosteloos te zullen overdragen aan eene daartoe op te richten naamlooze vennootschap. De oprichting der Nederlandsche Zuid-Afrikaansche Spoorweg-Maatschappij strekt tot voldoening aan die voorwaarde.

Het doel der Maatschappij is eene spoorweg-verbinding tot stand te brengen tusschen de Delagoabaai, de welbekende prachtige Portugeesche haven aan de Oostkust van Zuid-Afrika, en Pretoria, hoofdstad der Zuid-Afrikaansche Republiek.

Vooreerst echter zal de spoorweg niet verder gebouwd worden dan van de Delagoabaai, of wel van de grens der Republiek, tot een punt in het Drakengebergte, dat door gewone wegen met de voornaamste plaatsen der Republiek verbonden is. De afstand van de Delagoabaai tot dit punt is ongeveer 200 kilometer, waarvan 82 op Portugeesch grondgebied.

Voor de lijn op het Portugeesche grondgebied aan te leggen is door de Portugeesche Regeering eene concessie verleend aan den heer MAC MURDO, met wien onderhandelingen zijn

aangeknoopt over de exploitatie dier lijn. Ten einde echter niet afhankelijk te zijn van de meer of mindere welwillendheid van den heer MAC MURDO, is door de Portugeesche Regeering aan de Deputatie der Zuid-Afrikaansche Republiek de toezegging verleend eener concessie van een tramweg van de Delagoabaai naar de grenzen, voor het geval geen billijke schikking te verkrijgen mocht zijn.

Het geheele terrein, waarover de spoorweg zal moeten loopen, van de Delagoabaai tot het Drakengebergte, is door den Portugeeschen majoor der genie MACHADO opgenomen en in kaart gebracht. Volgens zijn verslag levert dit terrein geen moeilijkheden op voor den bouw van den weg. Ook het verdere terrein tot Pretoria is voor het grootste deel door denzelfden ingenieur verkend; voorbij het Drakengebergte zal de bouw zeer gemakkelijk zijn.

Aan den concessionaris wordt, wat de bijzonderheden aangaat betreffende den aanleg en de uitrusting van den weg, volkomen vrijheid van handelen gelaten. Alleen is eene uitzondering gemaakt ten opzichte van de spoorwijdte. Deze is bepaald op $3\frac{1}{2}$ voet Engelsch, zoogenaamd smalspoor, zijnde dit de wijdte van al de bestaande spoorlijnen in Zuid-Afrika. Van deze vrijheid zal gebruik gemaakt worden om een spoorweg te bouwen van eenvoudige constructie, voldoende om geëxploiteerd te worden met licht materieel. Zijn de kosten van zoodanigen spoorweg steeds gering, te meer zal dit hier het geval wezen, omdat de Zuid-Afrikaansche Regeering zich verbonden heeft tot kosteloozen afstand van alle gronden, benoodigd tot het aanleggen van de baan, alsmede tot verkrijging van hout, steenen, kalk en andere voor den bouw vereischte materialen, immers voor zoover die gronden staatsdomein zijn, en dit is voor verreweg het grootste deel van de lijn het geval.

Van de rentabiliteit van den spoorweg mag men zich verzekerd houden. Hij zal de eenige directe verbinding zijn van de Republiek met de zee, dat is met de geheele buitenwereld. Dat de thans bestaande wegen door Natal en door Oranje-Vrijstaat en de Kaap-Kolonie aan den nieuwen weg nog concurrentie zouden kunnen aandoen, is niet te duchten. De afstand toch is, vogelvlucht gemeten, van Pretoria naar de Delagoabaai 380 kilometer; van Pretoria naar Durban, de haven van Natal, 500 kilometer; van Pretoria naar Algoabaai, de naaste haven in de Kaap-Kolonie, 960 kilometer.

Bedenkt men nu dat het grondgebied van de Republiek bijkans even groot is als Frankrijk en bij uitnemendheid geschikt, zoowel voor de veeteelt, als voor de cultuur van een aantal landbouwproducten der gematigde en der warme luchtstreek, dat bovendien de bodem rijk is aan metalen, waaronder in de eerste plaats goud en ijzer, alsmede dat in het Drakengebergte steenkolen van goede hoedanigheid worden gevonden, zoo ligt het voor de hand dat eerlang het vervoer langs den spoorweg zeer bevredigend zal kunnen zijn. Zeker is het bovendien dat ook de handel met de omringende onafhankelijke staten en volksstammen dit spoorwegverkeer zal voeden. In ieder geval wordt een betrekkelijk hoog rendement van den spoorweg verzekerd, reeds bij het bestaande handelsverkeer van de Zuid-Afrikaansche Republiek, door den vrijdom van in- en uitvoerrechten, die aan de Maatschappij wordt toegekend van alle goederen, door haar voor derden over den spoorweg vervoerd (art. XXXIX der concessie). Zij zal dientengevolge in de gelegenheid zijn vrachten te eischen, die de rentabiliteit van den weg verzekeren, zonder de belangen te krenken van hen, die er gebruik van maken.

Intusschen heeft men bedacht moeten zijn op de mogelijkheid, dat het verkeer niet terstond groot genoeg zou zijn om aan den concessionaris een behoorlijke winst te geven. Daarom is bepaald dat door de Republiek eene rente van 5 percent aan de geldgevers wordt gegarandeerd, zoodanig dat, wanneer de netto inkomsten minder bedragen dan 5 percent over het kapitaal en de door de Maatschappij opgenomen gelden, dit te kort door de Republiek, als subsidie (niet als voorschot) wordt uitgekeerd (artt. XXXII en XXXIII der concessie). Dit subsidie komt den geldgevesr niet eerst ten goede nadat de spoorweg in exploitatie is gebracht, maar reeds dadelijk na de storting der gelden (artt. XXXI en XXXII der concessie). De aandeelen worden dientengevolge, wat de zekerheid der rentebetaling aangaat, gelijk aan obligatiën.

Voorwaarden van Deelneming.

De statuten der Maatschappij worden vastgesteld, behoudens de koninklijke bewilliging en de wijzigingen welke de Regeering mocht noodig oordeelen, volgens het daarvan opgemaakte ontwerp.

Vóór 15 Juli a. s. zal door de Commissie voor het tot stand brengen van eene Nederlandsche Zuid-Afrikaansche Spoorweg-Maatschappij worden bericht, of de inschrijvingen worden aangenomen. De Commissie zal zich hierbij laten leiden door de overweging, of de deelneming voldoende is om het vereischte begin van uitvoering aan den spoorwegaanleg te geven.

Indien voor meer dan het geheele kapitaal wordt ingeschreven, geschiedt de toewijzing, zooveel doenlijk, pondspondsgewijze.

De aandelen zijn van *f* 50, *f* 250 en *f* 1000, naar keuze der inschrijvers. Zij zijn, na volstorting, aan toonder.

Ingevolge art. XXXI en XXXII der concessie, wordt door een subsidie voor rente, voor rekening van de Zuid-Afrikaansche Republiek uit te betalen, aan de aandelen onmiddellijk een rentegenot van 5 percent verbonden.

De eerste storting, ten bedrage van 25 percent, zal geschieden veertien dagen na de toewijzing der inschrijvingen. De overige stortingen geschieden na oproeping, als in de statuten vermeld. De gelegenheid zal echter gegeven worden om vóór den aangewezen tijd de aandelen vol te storten; over de aldus vooruitbetaalde gelden zal 4 percent rente vergoed worden.

Alle stortingen zullen plaats vinden ten kantore van de Hoofd-, de Bijbank en de Agentschappen der *Nederlandsche Bank*.

De inschrijving zal plaats hebben tot 1 Juli 1884 bij alle bankiers, makelaars en commissionairs in effecten in Nederland, bij wie tevens exemplaren van dit prospectus en inschrijvingsbiljetten verkrijgbaar zijn en ter inzage liggen afdrukken van de concessie, van de ontwerp-statuten der vennootschap en van eene brochure inhoudende financiële mededeelingen van de Deputatie der Zuid-Afrikaansche Republiek.

Afdrukken der Voorwaarden van Concessie en de Statuten zijn daarenboven op schriftelijke aanvraag, voor zoover de voorraad strekt, kosteloos verkrijgbaar aan het kantoor der Nederlandsche Zuid-Afrikaansche Spoorweg-Maatschappij, Kromme Waal 29, te Amsterdam.

Bovendien zijn in de concessie geen bepalingen opgenomen betreffende poenaliteiten bij niet nakoming van verplichtingen, waardoor het gestorte kapitaal gevaar zou kunnen lopen. Alleen bij niet tijdige oplevering van het eerste gedeelte van den spoorweg, zou een verlies van 10 percent over het gestorte maatschappelijk kapitaal kunnen ontstaan (art. IX der concessie). Voor het overige is de zaak aldus geregeld, dat, mocht het thans aangenomen kapitaal, tegen verwachting van deskundigen, onvoldoende blijken te zijn voor de voltooiing van het tweede gedeelte, daarin kan worden voorzien door eene machtiging tot vermeerdering van het kapitaal, onder uitbreiding dienovereenkomstig der rentegarantie van den staat (artt. X en XXXI der concessie).

Er zijn, naar men ziet, geen bezwarende voorwaarden aan de concessie verbonden; zij is ontworpen op den grondslag van wederkeerig vertrouwen, en de geheele regeling is van dien aard, dat in den regel overeenstemming van belangen tusschen de Republiek en de Maatschappij zal bestaan. Men heeft nochtans gemeend dat de Republiek billijke aanspraak had op eenige materiele waarborgen voor de nakoming der verplichtingen, die de Maatschappij op zich neemt. Hierin wordt voorzien door twee bepalingen der concessie. De Maatschappij verbindt zich om, zoolang het eerste deel van den spoorweg niet in exploitatie is gebracht, de gelden, die de staat voor het rente-subsidie mocht noodig hebben, voor te schieten, waardoor voor de Maatschappij een belang ontstaat om dat gedeelte ten spoedigste gereed te hebben (art. XXXII der concessie). Voorts wordt het door de Maatschappij te storten waarborg-kapitaal van f 360.000 haar slechts van lieverlede teruggegeven, naar gelang zij de geheele lijn voltooit. Over dat kapitaal, intusschen, wordt 5 pCt. rente vergoed en voor de terugbetaling wordt door de Republiek hypothecaire zekerheid gesteld (art. XXXVII der concessie).

De Staat geniet de volgende voordeelen. Ten eerste, als vergoeding inzonderheid voor den verleenden vrijdom van in- en uitvoerrechten ten behoeve van alle goederen, die over den spoorweg worden vervoerd, uitkeering van 85 pCt. van hetgeen de jaarlijksche winst meer dan 6 percent zal bedragen (art. XXXIV der concessie). Ten tweede, overgang aan den Staat van den spoorweg en alle verdere eigendommen der Maatschappij, zoodra den aandeelhouders, in den vorm van premiën boven de hun toekomende dividenden, een som gelijk aan het volle bedrag hunner aandeelen zal zijn uitgekeerd, en daarbij alle eventueel te sluiten leeningen zullen zijn afgelost (art. XXXVI der concessie).

De Commissie voor het tot stand brengen van een Nederlandsche
Zuid-Afrikaansche Spoorweg-Maatschappij.

AMSTERDAM, Juni 1884.

MR. N. G. PIERSON, *Voorzitter.*

J. GROLL.

D. MAARSCHALK.

A. L. WURFBAIN.

A. C. WERTHEIM.

G. M. BOISSEVAIN.

H. J. DE MAREZ OYENS.

MR. J. P. MOLTZER.

A. D. DE MAREZ OYENS.

MR. M. A. SWELLENGREBEL, *Secretaris.*

